

Grupa Kapitałowa Vistal Gdynia SA

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2015

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości
Finansowej zatwierdzonymi przez UE

Gdynia, 18 marca 2016 roku

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Jednostki Dominującej Grupy Kapitałowej Vistal Gdynia SA („Grupa”) przedstawia skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Vistal Gdynia SA za rok kończący się 31 grudnia 2015 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych zostały sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską. Informacje zostały zaprezentowane w niniejszym raporcie w następującej kolejności:

1. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów wykazujące całkowite dochody ogółem w kwocie 24 791 tys. złotych, za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku;
2. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej, które po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 548 047 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2015 roku;
3. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym wykazujące zwiększenie stanu kapitału własnego o kwotę 20 528 tys. złotych za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku;
4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych wykazujące zwiększenie stanu środków pieniężnych netto na sumę 5 853 tys. złotych za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku;
5. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Ryszard Matyka

Prezes Zarządu

Łukasz Matyka

Wiceprezes Zarządu

Bogdan Malc

Wiceprezes Zarządu

Robert Ruszkowski

Wiceprezes Zarządu

Małgorzata Skrzyniarz

---

*Osoba sporządzająca skonsolidowane
sprawozdanie finansowe*

Gdynia, 18 marca 2016 roku

Spis treści

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia	11
1. Dane Jednostki Dominującej.....	11
2. Skład Grupy Kapitałowej	12
3. Kontynuacja działalności	14
4. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
5. Nowe standardy i interpretacje nie zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym	16
6. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	17
7. Ustalenie wartości godziwej.....	35
8. Zarządzanie ryzykiem finansowym.....	35
9. Sprawozdawczość segmentów działalności	40
10. Nabycie jednostek zależnych oraz udziałów niekontrolujących	46
11. Przychody.....	46
12. Koszty rodzajowe.....	46
13. Koszty ogólnego zarządu	47
14. Koszty świadczeń pracowniczych.....	47
15. Pozostałe przychody operacyjne	48
16. Pozostałe koszty operacyjne.....	49
17. Przychody i koszty finansowe	49
18. Podatek dochodowy	50
19. Rzeczowe aktywa trwałe.....	53
20. Wartości niematerialne.....	62
21. Prawa wieczystego użytkowania gruntu	63
22. Inwestycje długoterminowe, inne długoterminowe aktywa finansowe oraz pozostałe aktywa finansowe ..	64
23. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	65
24. Zapasy	68
25. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	69
26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	70
27. Kapitał własny.....	70
28. Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	71
29. Przychody przyszłych okresów	75
30. Rezerwy	75
31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	76
32. Instrumenty finansowe	77
33. Transakcje z podmiotami powiązanymi	84

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	12 miesięcy zakończone 31.12.2015 PLN'000	12 miesięcy zakończone 31.12.2014 PLN'000
Przychody	11	410 313	322 361
Koszt własny sprzedaży	12	(350 826)	(263 996)
Zysk brutto ze sprzedaży		59 487	58 365
Koszty sprzedaży		(1 876)	(1 861)
Koszty ogólnego zarządu	13	(34 595)	(31 404)
Zysk ze sprzedaży		23 016	25 100
Pozostałe przychody operacyjne	15	7 984	5 836
Pozostałe koszty operacyjne	16	(3 035)	(3 825)
Zysk na działalności operacyjnej		27 965	27 111
Przychody finansowe	17	1 566	3 067
Koszty finansowe	17	(10 520)	(13 894)
Zysk na działalności gospodarczej		19 011	16 284
Podatek dochodowy	18	(4 783)	(4 001)
Zysk netto		14 228	12 283
Inne całkowite dochody z tytułu:		10 563	23 682
Pozycje, które nigdy nie zostaną przeniesione do rachunku zysków i strat			
Wycena rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej		10 217	24 265
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Wycena instrumentów zabezpieczających		346	(583)
Całkowite dochody ogółem		24 791	35 965
Zysk netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		14 228	12 283
Całkowity dochód ogółem przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		24 791	35 965
Zysk netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej na 1 akcję w złotych			
Średnioważona liczba akcji w tys. sztuk		14 210	14 210
Zwykły i rozwodniony (w zł)		1,0013	0,8644

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

		Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
AKTYWA			
Aktywa trwale			
Rzeczowe aktywa trwale	19	232 372	248 457
Rzeczowe aktywa trwale w budowie	19	16 153	38 377
Wartość firmy		108	108
Pozostałe wartości niematerialne		248	269
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	27	51 282	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	22	7 668	9 244
Inne długoterminowe aktywa finansowe	21	4 032	4 032
Należności długoterminowe	24	1 777	1 685
Aktywa trwale razem		313 640	302 172
Aktywa obrotowe			
Zapasy	23	14 430	7 001
Należności z tytułu dostaw i usług	24	173 601	143 713
Bieżące należności z tytułu podatku dochodowego od osób	24	338	1 440
Pozostałe należności	24	25 959	10 449
Pozostałe aktywa finansowe		454	316
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25	19 625	13 678
Aktywa obrotowe razem		234 407	176 597
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	71
Aktywa obrotowe razem		234 407	176 668
Aktywa razem		548 047	478 840

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (ciąg dalszy)

		Stan na dzień 31.12.2015 PLN'000	Stan na dzień 31.12.2014 PLN'000
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	26	711	711
Kapitał rezerwowy		62 615	57 790
Zyski zatrzymane		59 788	51 874
Nadwyżka z emisji		47 200	47 200
Kapitał z aktualizacji wyceny		36 134	28 345
Kapitał przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		206 448	185 920
Udziały niekontrolujące		-	-
Razem kapitał własny		206 448	185 920
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	27	82 754	88 741
Dłużne papiery wartościowe	27	15 840	19 717
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	6 161	12 016
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	22	23 229	20 042
Rezerwy długoterminowe	29	155	154
Przychody przyszłych okresów	28	455	682
Zobowiązania długoterminowe razem		128 594	141 352
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	30	76 668	68 063
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	27	114 146	68 130
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	3 936	4 603
Bieżące zobowiązania podatkowe z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	30	1 469	259
Rezerwy krótkoterminowe	29	202	40
Pozostałe zobowiązania	30	16 356	9 447
Przychody przyszłych okresów	28	228	1 026
Zobowiązania krótkoterminowe razem		213 005	151 568
Zobowiązania razem		341 599	292 920
Pasywa razem		548 047	478 840

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał							Razem
	Kapitał podstawowy	Kapitał rezerwowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Nadwyżka z emisji	Zyski zatrzymane	przypadający na akcjonariuszy		
						Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	
Stan na dzień 1 stycznia 2014 roku	711	11 459	8 211	47 200	82 238	149 819	135	149 954
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	12 283	12 283	-	12 283
Inne całkowite dochody za okres sprawozdawczy - wynik z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej	-	-	24 265	-	-	24 265	-	24 265
Wycena instrumentów zabezpieczających	-	-	(583)	-	-	(583)	-	(583)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	-	-	23 682	-	12 283	35 965	-	35 965
Przeniesienie zysku na kapitał rezerwowy	-	46 331	-	-	(46 331)	-	-	-
Przeniesienie nadwyżki amortyzacji z tytułu wyceny rzeczowych aktywów trwałych	-	-	(2 595)	-	2 595	-	-	-
Przeniesienie nadwyżki z tytułu wyceny likwidowanych i sprzedawanych rzeczowych aktywów trwałych	-	-	(954)	-	954	-	-	-
Nabycie udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	135	135	(135)	-
Inne	-	-	1	-	-	1	-	1
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku	711	57 790	28 345	47 200	51 874	185 920	-	185 920

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (ciąg dalszy)

	Kapitał		Kapitał	Nadwyżka z emisji z tytułu wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitał	Udziały niekontrolujące	Razem
	podstawowy	rezerwy	z aktualizacji			przypadający na akcjonariuszy		
	PLN'000	PLN'000	PLN'000			Jednostki Dominującej PLN'000		
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	711	57 790	28 345	47 200	51 874	185 920	-	185 920
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	14 228	14 228	-	14 228
Inne całkowite dochody za okres sprawozdawczy - wynik z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej	-	-	10 217	-	-	10 217	-	10 217
Wycena instrumentów zabezpieczających	-	-	346	-	-	346	-	346
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	-	-	10 563	-	14 228	24 791	-	24 791
Przeniesienie zysku na kapitał rezerwy	-	4 825	-	-	(4 825)	-	-	-
Przeniesienie nadwyżki amortyzacji z tytułu wyceny rzeczowych aktywów trwałych	-	-	(2 773)	-	2 773	-	-	-
Przeniesienie nadwyżki z tytułu wyceny likwidowanych i sprzedawanych rzeczowych aktywów trwałych	-	-	(1)	-	1	-	-	-
Nabycie udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	(4 263)	(4 263)	-	(4 263)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	711	62 615	36 134	47 200	59 788	206 448	-	206 448

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	12 miesięcy zakończone 31.12.2015 PLN'000	12 miesięcy zakończone 31.12.2014 PLN'000
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Wynik netto za okres sprawozdawczy	14 228	12 283
Korekty:		
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	13 921	12 255
Amortyzacja wartości niematerialnych	189	214
Koszty finansowe netto	8 954	7 826
Odsetki otrzymane	73	2 104
(Zysk)/strata z działalności inwestycyjnej	(2 802)	(220)
Inne korekty	-	499
Podatek dochodowy	4 783	4 001
	39 346	26 679
Zmiana stanu zapasów	(7 429)	1 574
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(44 550)	(33 874)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	15 829	(6 439)
Zmiana stanu rezerw i zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	163	47
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej	3 359	270
(Zapłacony)/zwrócony podatek dochodowy	570	(1 331)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 929	(1 061)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (ciąg dalszy)

	12 miesięcy zakończone 31.12.2015 PLN'000	12 miesięcy zakończone 31.12.2014 PLN'000
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Odsetki otrzymane	5	-
Wpływy z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i inwestycji	6 091	5 711
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i inwestycji	(20 017)	(49 273)
Wydatki z tytułu nabycia długoterminowych aktywów finansowych (Wpływy)/ wydatki z tytułu udzielonych pożyczek	-	(51)
Inne wydatki inwestycyjne (nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu)	(322)	-
Środki pieniężne netto wydane w związku z działalnością inwestycyjną	(14 367)	(43 613)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Emisja obligacji	-	10 000
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	43 136	11 755
Dywidendy wypłacone	(4 263)	-
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	(2 809)	(3 840)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(4 000)	-
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(5 617)	(5 043)
Zapłacone odsetki	(10 156)	(7 999)
Środki pieniężne netto wygenerowane na działalności finansowej	16 291	4 873
Zmniejszenie/zwiększenie netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	5 853	(39 801)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego	13 678	53 515
Wpływ zmian z tytułu różnic kursowych dotyczących środków pieniężnych	94	(36)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego	19 625	13 678

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

1. Dane Jednostki Dominującej

Jednostką Dominującą Grupy Kapitałowej Vistal Gdynia SA („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) jest Vistal Gdynia SA, która jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce. Siedziba Spółki mieści się w Gdyni przy ul. Hutniczej 40.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Jednostka Dominująca rozpoczęła działalność 12 marca 1991 roku jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Następnie w 2008 roku, nastąpiło przekształcenie w spółkę akcyjną na podstawie aktu notarialnego z dnia 15 kwietnia 2008 roku spisanego przed notariuszem Cezarym Pietrasikiem w Gdańsku nr Repetytorium A 2705/3008. Spółkę Akcyjną zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 14 maja 2008 roku Numer KRS 0000305753 w Rejestrze Przedsiębiorców.

Podstawowym przedmiotem działania spółek Grupy jest prowadzenie działalności obejmującej:

- Produkcję konstrukcji metalowych i ich części,
- Obróbkę metali i nakładanie powłok na metale,
- Obróbkę mechaniczną elementów metalowych,
- Roboty związane z budową dróg i autostrad,
- Roboty związane z budową mostów i tuneli,
- Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje rok obrotowy obejmujący okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

Uchwałą Zarządu z dnia 18 marca 2016 roku skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Vistal Gdynia SA za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku zostało zatwierdzone do publikacji.

2. Skład Grupy Kapitałowej

2.1 Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej

Jednostki zależne, których dane wykazane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

	Udział Grupy w kapitale podstawowym oraz w prawach głosu		
	Siedziba	Stan na 2015	Stan na 2014
Udziały i akcje w jednostkach zależnych			
Vistal Construction Sp. z o.o.	ul. Hutnicza 40, Gdynia	100%	100%
Vistal Stocznia Remontowa Sp. z o.o.	ul. Czechosłowacka 3, Gdynia	100%	100%
Vistal Ocynkownia Sp. z o.o.	ul. Nasienna 13, Liniewo	100%	100%
Vistal Infrastructure Sp. z o.o. (dawniej Vistal Wind Power Sp. z o.o.)	ul. Czechosłowacka 3, Gdynia	100%	100%
Vistal Offshore Sp. z o.o.	ul. Indyjska 7, Gdynia	100%	100%
Vistal Eko Sp. z o.o.	ul. Leśna 6, Kartoszyño	100%	100%
Vistal PREF Sp. z o.o.	ul. Fabryczna 7/18, Czarna Białostocka	100%	100%
Marsing Investments 2 Sp. z o.o.	al. Jerozolimskie 56C, Warszawa	100%	100%
Marsing Investments Sp. z o.o.	al. Jerozolimskie 56C, Warszawa	100%	100%
Holby Investments Sp. z o.o.	al. Jerozolimskie 56C, Warszawa	100%	100%
Vistal Marine Sp. z o.o. (dawniej Vistal Service Sp. z o.o.)	ul. Czechosłowacka 3, Gdynia	100%	100%
Vistål AB	Fabriksgatan 7, Goteborg, Szwecja	100%	-

Wykaz innych niż jednostki podporządkowane jednostek, w których Grupa posiada mniej niż 20% udziałów

Nazwa jednostki	Udział Jednostki Dominującej w kapitale podstawowym oraz w prawach głosu		
	Siedziba	Stan na 2015	Stan na 2014
Vistal Budownictwo Inżynieryjne Sp. z o.o.	ul. Zglenickiego 42, Płock	19%	19%

2.2 Zmiany w strukturze grupy

- W dniu 20 lutego 2015 r. została utworzona spółka Vistål AB w Szwecji, w której 100% udziałów zostało objęte przez wspólnika Vistal Gdynia SA w zamian za wkład pieniężny w kwocie: 50 000 SEK. Nowoutworzona spółka Vistål AB została zarejestrowana w dniu 1 kwietnia 2015 r.
- Na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 30 marca 2015 r. (Repertorium A nr 2102/2015) Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Vistal Service Sp. z o.o. podjęło uchwałę o zmianie dotychczasowej nazwy Spółki Vistal Service Sp. z o.o. na Vistal Marine Sp. z o.o.
- W dniu 30 czerwca 2015 r. zarejestrowane zostało obniżenie kapitału zakładowego Spółki Vistal Stocznia Remontowa Sp. z o.o. w związku z podziałem tej Spółki przez wydzielenie i przeniesieniem części majątku spółki dzielonej na istniejącą spółkę Vistal Marine Sp. z o.o. na podstawie uchwały o podziale Zgromadzenia Wspólników Spółki dzielonej z dnia 11 czerwca 2015 r. (Akt Notarialny z dnia 11 czerwca 2015 r. – Repertorium A nr 4038/2015) oraz uchwały o podziale Zgromadzenia Wspólników Spółki przejmującej z dnia 11 czerwca 2015 r. (Akt Notarialny z dnia 11 czerwca 2015 r. – Repertorium A nr 4032/2015). Kapitał zakładowy Spółki dzielonej w skutek podziału przez wydzielenie został obniżony o kwotę 292 tys. zł poprzez dobrowolne umorzenie 292 udziałów Spółki dzielonej o wartości nominalnej 1 tys. zł każdy, za zgodą wspólnika tej spółki bez wynagrodzenia.
- W dniu 6 lipca 2015 r. zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału zakładowego w Spółce Vistal Marine Sp. z o.o. w związku z przejściem części majątku w wyniku podziału spółki Vistal Stocznia Remontowa Sp. z o.o. poprzez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na istniejącą spółkę Vistal

Marine Sp. z o.o. (podział przez wydzielenie) na podstawie uchwały o podziale Zgromadzenia Wspólników Spółki dzielonej z dnia 11 czerwca 2015 r. (Akt Notarialny z dnia 11 czerwca 2015 r. – Repertorium A nr 4038/2015) oraz uchwały o podziale Zgromadzenia Wspólników Spółki przejmującej z dnia 11 czerwca 2015 r. (Akt Notarialny z dnia 11 czerwca 2015 r. – Repertorium A nr 4032/2015). Kapitał zakładowy Spółki przejmującej wskutek podziału przez wydzielenie został podwyższony o kwotę 292 tys. zł poprzez utworzenie 5 840 nowych udziałów po 50 zł każdy. z przeznaczeniem dla wspólnika Spółki dzielonej, tj. Vistal Gdynia SA.

- Na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 7 sierpnia 2015 r. (Repertorium A nr 5062/2015) Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Vistal Offshore Sp. z o.o. na podstawie uchwały nr 01/08/2015 z dnia 7 sierpnia 2015 r. postanowiło podwyższyć kapitał zakładowy Spółki Vistal Offshore Sp. z o.o. z kwoty 24 550 tys. zł do kwoty 30 890 tys. zł tj. o kwotę: 6 340 tys. zł, poprzez utworzenie 126 800 nowych udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy. W wyniku podwyższenia kapitał zakładowy spółki wynosi 30 890 tys. zł i dzieli się na 617 800 udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy. Nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zostały objęte przez jedynego wspólnika Spółki, tj. Vistal Gdynia SA w zamian za wkład pieniężny w kwocie: 6 340 tys. zł.
- W dniu 30 listopada 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Vistal Offshore Sp. z o.o. na podstawie uchwały nr 1/11/2015 postanowiło podwyższyć kapitał zakładowy Spółki Vistal Offshore Sp. z o.o. z kwoty 30 890 tys. zł do kwoty 35 890 tys. zł tj. o kwotę: 5 000 tys. zł, poprzez utworzenie 100 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy. W wyniku podwyższenia kapitał zakładowy spółki wynosi 35 890 tys. zł i dzieli się na 717 800 udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy. Nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zostały objęte przez jedynego wspólnika Spółki, tj. Vistal Gdynia SA w zamian za wkład pieniężny w kwocie: 5 000 tys. zł. Rejestracja operacji w KRS miała miejsce w roku 2016.
- W dniu 18 grudnia 2015 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego poprzez zwiększenie wartości dotychczasowych udziałów w spółce Vistal AB z siedzibą w Szwecji o kwotę 240 000 SEK, w tym w drodze konwersji pożyczki na udziały w wys. 239 362,07 SEK oraz w zamian za wkład pieniężny w kwocie: 637,93 SEK.
- Na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 19 stycznia 2016r. (Repertorium A nr 208/2016) Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Vistal Wind Power Sp. z o.o. podjęło uchwałę o zmianie dotychczasowej nazwy Spółki Vistal Wind Power Sp. z o.o. na Vistal Infrastructure Sp. z o.o.
- Na podstawie uchwały nr 1/02/2016 z dnia 5 lutego 2016 r. podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Vistal Infrastructure Sp. z o.o. postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy Spółki Vistal Infrastructure Sp. z o.o. z kwoty 450 tys. zł do kwoty 1 550 tys. zł tj. o kwotę: 1 100 tys. zł, poprzez utworzenie 7 336 nowych udziałów o wartości nominalnej 150,00 zł każdy. W wyniku podwyższenia kapitał zakładowy spółki wynosi 1 550 tys. zł i dzieli się na 10 336 udziałów o wartości nominalnej 150,00 zł każdy. Nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zostały objęte przez jedynego wspólnika Spółki, tj. Vistal Gdynia SA w zamian za wkład pieniężny w kwocie 300 tys. zł oraz za wkład niepieniężny w kwocie 800 tys. zł.
- Na podstawie uchwały nr 1 z dnia 11 lutego 2016 r. podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Marsing Investments Sp. z o.o. postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy Spółki Marsing Investments Sp. z o.o. z kwoty 5 tys. zł do kwoty 31 687 tys. zł, tj. o kwotę 31 682 tys. zł poprzez utworzenie 633 647 nowych udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy o łącznej wartości 31 687 tys. zł. Nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym decyzją Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników zostały objęte przez Vistal Gdynia SA - w całości pokryte wkładem niepieniężnym o wartości godziwej 31 682 367 zł w postaci 49 999 udziałów w Spółce Marsing Investments 2 Sp. z o.o., przy czym nadwyżka wartości wkładu niepieniężnego nad wartością nominalną nowoutworzonych udziałów, tj. 16,34 zł zostanie przelana na kapitał zapasowy Spółki.
- Na podstawie uchwały nr 2 z dnia 11 lutego 2016 r. podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Marsing Investments 2 Sp. z o.o. wyrażona została zgoda na zbycie 49 999 udziałów

Spółki przez Vistal Gdynia SA na rzecz pozostałego współnika spółki, tj. Marsing Investments Sp. z o.o.

- Na podstawie uchwały nr 2 z dnia 7 marca 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Holby Investments Sp. z o.o. postanowiono obniżyć kapitał zakładowy Holby Investments Sp. z o.o. z kwoty 8 tys. zł do kwoty 5 tys. zł, tj. o kwotę 3 tys. zł poprzez umorzenie 60 udziałów w kapitale zakładowym Spółki o wartości nominalnej 50 zł każdy przysługujących Spółce Marsing Investment 2 Sp. z o.o. Umorzenie następuje za zgodą Marsing Investment 2 Sp. z o.o. poprzez nabycie przez Holby Investments Sp. z o.o. udziałów własnych od Spółki Marsing Investments 2 Sp. z o.o. celem ich umorzenia bez wynagrodzenia. Celem umorzenia udziałów Spółka Holby Investments Sp. z o.o. zawarła z Marsing Investments 2 Sp. z o.o. umowę nieodpłatnego przeniesienia udziałów. Następnie podwyższono kapitał zakładowy Spółki z kwoty 5 tys. zł do kwoty 8 tys. zł, tj. o 3 tys. zł poprzez utworzenie 60 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy o łącznej wartości 3 tys. zł. Nowoutworzone udziały w kapitale zakładowym zostały przeznaczone do objęcia przez Vistal Gdynia SA i przeznaczone do pokrycia wkładem pieniężnym o wartości 3 tys. zł.

2.3 Skład Zarządu Jednostki Dominującej

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2015 roku wchodził:

- Ryszard Matyka – Prezes Zarządu
- Bogdan Malc – Wiceprezes Zarządu
- Łukasz Matyka – Wiceprezes Zarządu
- Robert Ruszkowski – Wiceprezes Zarządu.

3. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

4. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

4.1 Oświadczenie zgodności

Grupa zastosowała, we wszystkich istotnych aspektach, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i interpretacje obowiązujące w Unii Europejskiej poza wymienionymi w punkcie 5 Standardami i Interpretacjami, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie weszły w życie.

Zarząd Jednostki Dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę, co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny aktywów, zobowiązań i kapitałów oraz ustalenia wyniku finansowego Grupy zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2015 roku. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności.

4.2 Podstawa wyceny

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów trwałych w następujących grupach: grunty, budynki i budowle oraz obiekty inżynierii lądowej a także instrumentów pochodnych, które są wyceniane według wartości godziwej.

4.3 Waluta funkcjonalna i prezentacji

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i innych spółek (poza Vistal AB, której walutą funkcjonalną jest korona szwedzka) uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Dane w

skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy, chyba że wskazano inaczej.

4.4 Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Jednostki Dominującej osądów, szacunków i założeń, wpływających na stosowanie przyjętych zasad rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów, których rzeczywiste wartości mogą różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiany szacunków księgowych są ujęte prospektywnie począwszy od okresu, w którym dokonano zmiany szacunku. Nie miały miejsca zmiany metodologii ustalania szacunków.

Wycena do wartości godziwej gruntów, budynków, budowli oraz obiektów inżynierii lądowej

Grupa do określenia wartości godziwej gruntów, budynków, budowli oraz obiektów inżynierii lądowej zatrudnia niezależnego rzeczoznawcę, który sporządza na dzień bilansowy operaty szacunkowe z wyceną poszczególnych pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w otrzymanych raportach wyceny wartości godziwej nieruchomości gruntowych pod drogami i pod placami dokonano w podejściu porównawczym, metodą korygowania ceny średniej w oparciu o ceny transakcyjne odnotowane na lokalnym i porównywalnym rynku nieruchomości, a także w podejściu dochodowym, metodą inwestycyjną z zastosowaniem techniki kapitalizacji prostej. Porównano oba wyniki i przyjęto wartości niższe uzyskane w podejściu dochodowym. Nieruchomości gruntowe zabudowane halami produkcyjnymi wyceniono w podejściu porównawczym, metodą korygowania ceny średniej. Do wyliczenia wartości godziwej nieruchomości zabudowanych rzeczoznawca majątkowy przyjął podejście dochodowe, metodą inwestycyjną z zastosowaniem techniki kapitalizacji prostej. Wartości obiektów inżynierii lądowej określono w podejściu kosztowym, metodą kosztu odtworzenia, przy użyciu techniki wskaźnikowej.

Okres amortyzacji rzeczowego majątku trwałego

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej rzeczowych aktywów trwałych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Ustalenie i wycena rezerw

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe) zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 30.1.

Pozostałe rezerwy zostały wycenione zgodnie z najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku.

Składnik aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów i pasywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sprawozdawczy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Stosując się do wytycznych MSR 39 w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadających ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy

wymagalności dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu, ocenia się intencję i możliwość utrzymania takich inwestycji do terminu wymagalności.

Odpisy aktualizujące wartość należności i wartość udziałów

Na dzień sprawozdawczy jednostki wchodzące w skład Grupy oceniają czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika należności, grupy należności lub innego składnika aktywów. Jeżeli wartość bieżąca składnika aktywów jest niższa od jego wartości księgowej Grupa dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych.

5. Nowe standardy i interpretacje nie zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (2014) (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiana do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” zatytułowana – Programy określonych świadczeń: składki pracowników (obowiązująca dla okresów rocznych rozpoczynających 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2010-2012), (obowiązujące od 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” (obowiązujące dla okresów rocznych od 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwale” i MSR 38 „Wartości niematerialne” (obowiązujące dla okresów rocznych od 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwale” i MSR 41 „Rolnictwo” (obowiązujące dla okresów rocznych od 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” (obowiązujące dla okresów rocznych od 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe” oraz do MSR 28 „Jednostki Stowarzyszone” (obowiązujące dla okresów rocznych od 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia odnośnie zaangażowania w inne jednostki” oraz do MSR 28 „Jednostki Stowarzyszone” (obowiązujące dla okresów rocznych od 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2012-2014), (obowiązujące od 1 stycznia 2016 roku),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” (obowiązujące od 1 stycznia 2016 roku),
- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący od 1 stycznia 2019 roku),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” (obowiązujące od 1 stycznia 2017 roku),
- Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” (obowiązujące od 1 stycznia 2017 roku).

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie wymienionych wyżej standardów oraz interpretacji lub zmian do standardów miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

6. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

6.1 Zasady konsolidacji

6.1.1 Jednostki zależne

Jednostka sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, wtedy i tylko wtedy, gdy jednocześnie:

- sprawuje władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji,
- z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz
- posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Jednostki, w których dokonano inwestycji podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę.

6.1.2 Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

6.1.3 Korekty konsolidacyjne

Salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy, transakcje zawierane w obrębie Grupy oraz wszelkie wynikające stąd niezrealizowane zyski lub straty, a także przychody oraz koszty Grupy są eliminowane w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Niezrealizowane zyski wynikające z transakcji z jednostkami stowarzyszonymi oraz współzależnymi są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania proporcjonalnie do wysokości udziału Grupy w tych jednostkach. Niezrealizowane straty są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego na tej samej zasadzie, co niezrealizowane zyski, ale wyłącznie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości.

6.2 Waluty obce

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych w dniu dokonania transakcji ujmowane są w walutach funkcjonalnych jednostek Grupy z zastosowaniem kursu walut z dnia zawarcia transakcji. Pozycje pieniężne aktywów i zobowiązań wyrażone w walucie obcej są przeliczane na koniec okresu sprawozdawczego według średniego kursu NBP (lub innego banku w przypadku innej waluty funkcjonalnej) dla danej waluty ogłoszonego na ten dzień. Różnice kursowe wynikające z wyceny księgowej aktywów i zobowiązań pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego stanowią różnice pomiędzy wyceną według zamortyzowanego kosztu w walucie funkcjonalnej na początku roku sprawozdawczego, skorygowaną o naliczone odsetki i dokonane płatności

w trakcie roku sprawozdawczego, a wartością według zamortyzowanego kosztu w walucie obcej przeliczonego według średniego kursu NBP na koniec roku sprawozdawczego.

Niepieniężne pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażone w walucie obcej wyceniane według wartości godziwej są przeliczane według średniego kursu NBP (lub innego banku w przypadku innej waluty funkcjonalnej) obowiązującego na dzień szacowania wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej Grupa przelicza używając kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji. Różnice kursowe z przeliczenia ujmują się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Do wyceny pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażonych w walutach obcych, przyjęto następujące kursy (w zł):

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2015	31.12.2014
	PLN'000	PLN'000
EUR	4,2615	4,2623
SEK	0,4646	0,4532
NOK	0,4431	0,4735
DKK	0,5711	0,5725
USD	3,9011	3,5072
GBP	5,7862	-

Różnice kursowe z tytułu wyceny na dzień sprawozdawczy aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych ujmują się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących finansowania aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych.

Różnice kursowe ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w kwocie netto.

6.3 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa:

- które są utrzymywane przez spółki z Grupy w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym, przy dostawach towarów i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych,
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne, oraz
- których cenę nabycia lub koszt wytworzenia można określić w sposób wiarygodny.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są między innymi:

- nieruchomości tj. grunty własne, prawa wieczystego użytkowania gruntów, użytkowanych na podstawie leasingu finansowego, budynki, obiekty inżynierii lądowej i wodnej oraz będące odrębną własnością lokale,
- maszyny, urządzenia, środki transportu i inne ruchome rzeczowe aktywa trwałe,
- ulepszenia w obcych rzeczowych aktywach trwałych,
- rzeczowe aktywa trwałe w budowie.

Ujęcie początkowe i wycena

Cena nabycia obejmuje koszty bezpośrednio związane z nabyciem składnika majątku. Koszty wytworzenia aktywów we własnym zakresie obejmują koszty materiałów, koszty usług obcych oraz inne koszty bezpośrednio związane z doprowadzeniem składnika rzeczowych aktywów do stanu zdatnego do używania. Koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do końca okresu sprawozdawczego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Cena nabycia może być również korygowana o przeniesione z kapitałów zyski lub straty z transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące zakupów rzeczowych aktywów trwałych w walucie obcej. Zakupione oprogramowanie, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania związanego z nim urządzenia jest aktywowane jako część tego urządzenia.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Zysk lub stratę ze zbycia składnika rzeczowych aktywów trwałych określa się na podstawie porównania przychodów ze zbycia z wartością księgową zbytych aktywów i ujmuje się w kwocie netto w zysku lub stracie bieżącego okresu w pozycji pozostałe przychody lub pozostałe koszty. W momencie, gdy sprzedaż dotyczy aktywów podlegających wcześniej aktualizacji wyceny, odpowiednią kwotę z kapitału z aktualizacji wyceny przenosi się do pozycji „zyski zatrzymane”.

Grupa dokonuje późniejszej wyceny rzeczowych aktywów trwałych należących do grupy gruntów (w tym prawa wieczystego użytkowania gruntu zaklasyfikowanego jako leasing finansowy), budynków, budowli oraz obiektów inżynierii lądowej w oparciu o model wyceny do wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych jako składnika aktywów, wykazywane one są, za wyjątkiem grup opisanych powyżej, według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego narastająco o umorzenie oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady na remont i konserwacje

Koszty poniesione po dacie oddania składnika rzeczowych aktywów trwałych do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia. Każdorazowo, przy wykonywaniu generalnego remontu, koszt remontu jest ujmowany w wartości księgowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli spełnia definicję aktywa.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Wartość księgową usuniętych części składnika rzeczowych aktywów trwałych jest wyłączana z ksiąg. Nakłady ponoszone w związku z bieżącym utrzymaniem składników rzeczowych aktywów trwałych są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia.

Amortyzacja

Wysokość odpisów amortyzacyjnych ustala się w oparciu o cenę nabycia danego składnika aktywów lub przeszacowaną wartość brutto, pomniejszoną o jego wartość rezydualną. Grupa ocenia również okres użytkowania istotnych elementów poszczególnych składników aktywów i, jeśli okres użytkowania elementu jest inny niż okres użytkowania pozostałej części składnika aktywów, element ten amortyzowany jest osobno.

Koszt amortyzacji ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu użytkowania każdego elementu składnika rzeczowych aktywów trwałych. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na podstawie umowy leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres trwania umowy leasingu lub okres użytkowania, chyba że Grupa posiada wystarczającą pewność, że uzyska tytuł własności przed upływem okresu leasingu. Grunty nie są amortyzowane.

Rzeczowe aktywa trwałe poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości. Skutki utraty wartości ujmowane są w koszty działalności podstawowej. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych zostały zaprezentowane w nocie 19.

W sprawozdaniu finansowym za okres sprawozdawczy i okres porównawczy, Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych:

Budynki, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	10 – 40 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	2 – 50 lat
Środki transportu	2,5 – 20 lat
Inne rzeczowe aktywa trwałe	2 – 10 lat

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik rzeczowych aktywów trwałych jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy składnik rzeczowych aktywów trwałych zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarte w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) lub zostaje usunięty z ewidencji księgowej na skutek likwidacji, sprzedaży bądź wycofania z użytkowania.

Nadwyżkę z przeszacowania składnika rzeczowych aktywów trwałych zaliczoną do kapitału własnego przenosi się w trakcie używania składnika aktywów na zyski zatrzymane. Kwota przeniesionej nadwyżki stanowi różnicę między amortyzacją opartą na przeszacowanej wartości księgowej składnika aktywów a amortyzacją opartą na pierwotnej cenie nabycia składnika aktywów. Przeniesienia z pozycji „wynik z przeszacowania” na pozycję „zyski zatrzymane” nie dokonuje się poprzez wynik.

Rzeczowe aktywa trwałe w leasingu

Umowy leasingowe, w ramach których leasingobiorca ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazywane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Grupa analizuje warunki umowne użytkowania prawa wieczystego użytkowania gruntu i odpowiednio ujmuje jako leasing operacyjny bądź leasing finansowy. Klasyfikacji umowy leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu, ale jeżeli w jakimkolwiek momencie leasingobiorca i leasingodawca zmieniają warunki umowy leasingowej w sposób, który prowadziłby do zmiany jej klasyfikacji, gdyby tak zmienione warunki obowiązywały od dnia rozpoczęcia leasingu, to zmienioną umowę uznaje się za nową umowę przez okres jej obowiązywania.

Usunięcie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto, a wartością księgową danej pozycji) są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Ze skonsolidowanego sprawozdania usuwa się wartość księgową części składowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli ta część została zastąpiona nową częścią, której cena lub koszt wytworzenia zostały zawarte w wartości księgowej danego składnika.

Rzeczowe aktywa trwale w budowie

Rzeczowe aktywa trwale w budowie dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, skorygowanych o różnice kursowe oraz odsetki od kredytów za okres realizacji składnika rzeczowych aktywów trwałych, a także pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości oraz dodatnie różnice kursowe. Rzeczowe aktywa trwale w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania aktywów trwałych do użytkowania.

6.4 Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej.

6.4.1 Badania i rozwój

Wydatki poniesione na etapie prac badawczych z zamiarem pozyskania nowej wiedzy naukowej lub technicznej ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych. Koszty podlegające aktywowaniu zawierają: koszty materiałów, wynagrodzenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w prace rozwojowe, uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem składnika wartości niematerialnych oraz aktywowane koszty finansowania zewnętrznego. Pozostałe koszty prac rozwojowych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako wartości niematerialne w oparciu o ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszoną o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

6.4.2 Wartości niematerialne (z wyłączeniem wartości firmy)

Ujęcie początkowe

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeśli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Na koszty nabycia składnika wartości niematerialnych składają się:

- cena zakupu powiększona o zapłacone cło, podatki zawarte w cenie, których Grupa nie może odliczyć, pomniejszona o otrzymane upusty i rabaty,
- nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem wartości niematerialnej do użytkowania zgodnie z jej przeznaczeniem.

Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne oblicza się w oparciu o cenę nabycia danego składnika aktywów, pomniejszoną o jego wartość rezydualną.

Koszt amortyzacji ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu ekonomicznej użyteczności danego składnika wartości niematerialnych, innego niż wartość firmy, od momentu stwierdzenia jego przydatności do użytkowania.

W sprawozdaniu finansowym, Grupa zakłada poniższe okresy ekonomicznej użyteczności dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Koszty zakończonych prac rozwojowych	5 lat
Oprogramowanie	2 lata
Inne	2-3 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień sprawozdawczy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności na takich samych zasadach jak aktywa własne, nie dłużej jednak niż okres trwania leasingu.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnice między przychodami ze sprzedaży a wartością księgową tych pozycji i ujmuje się je w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa nie posiada wartości niematerialnych innych niż wartość firmy o nieokreślonym okresie użytkowania.

6.4.3 Wartość firmy

Ujęcie początkowe

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według kosztu nabycia stanowiącego nadwyżkę ceny nabycia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Jeżeli udział jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych przewyższa koszt połączenia jednostek gospodarczych, Jednostka Dominująca:

- dokonuje ponownej oceny identyfikacji i wyceny aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej oraz wyceny kosztu połączenia, a także
- ujmuje od razu w wynik finansowy ewentualną nadwyżkę pozostałą po dokonaniu ponownej oceny.

Wycena na dzień sprawozdawczy

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz jest nie większy niż jeden segment operacyjny.

Wartości firmy w ramach przejęcia jednostki gospodarczej nie amortyzuje się. Grupa testuje wartość firmy corocznie pod kątem utraty wartości. Powinna to czynić częściej, jeżeli pewne zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na to, że mogła nastąpić utrata wartości.

Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie bieżącej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy bieżąca wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość księgowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości firmy ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako zmniejszenie zysku operacyjnego i nie jest odwracany.

6.5 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia aktywów trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Kapitalizację kosztów finansowania rozpoczyna się, gdy podjęte zostały działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do użytkowania, na dany składnik aktywów ponoszone są nakłady i ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego. W sytuacji, gdy inwestycja w składnik aktywów zostaje na dłuższy czas przerwana, następuje zawieszenie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Kapitalizacja zostaje zatrzymana, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przystosowania składnika aktywów do użytkowania są zakończone.

Kapitalizowaniu podlegają bieżące koszty kredytów i pożyczek celowych pomniejszone o przychody z tymczasowego lokowania nadwyżek aktywów oraz koszty bieżące pożyczek i kredytów ogólnych, w sytuacji gdy wydatki na aktywa trwale przekraczają wartość kredytów i pożyczek celowych. Koszty finansowania ogólnego kapitalizowane są w wysokości iloczynu stopy kapitalizacji i nadwyżki wydatków na rzeczowe aktywa trwale nad wartością finansowania celowego. Stopa kapitalizacji ustalana jest jako średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązania Grupy innych niż kredyty i pożyczki celowe. Kwota skapitalizowanych w okresie kosztów finansowania zewnętrznego nie przekracza kwoty kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w okresie.

6.6 Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- pożyczki i należności,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

6.6.1 Aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne

Pożyczki, należności i depozyty ujmowane są w dacie powstania. Wszystkie pozostałe aktywa finansowe (w tym aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) są ujmowane w dniu dokonania transakcji, który jest dniem, gdy Grupa staje się stroną wzajemnego zobowiązania dotyczącego danego instrumentu finansowego.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto wyłącznie wtedy, kiedy Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu. Aktywa finansowe są zaliczane do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli Grupa aktywnie zarządza takimi inwestycjami i podejmuje decyzje odnośnie kupna i sprzedaży na podstawie ich wartości godziwej. Koszty transakcyjne związane z inwestycją są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia. Wszelkie zyski i straty dotyczące tych inwestycji ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Jeśli Grupa ma zamiar i możliwość utrzymywania dłużnych papierów wartościowych do terminu wymagalności, zalicza je do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zbycie lub przeklasyfikowanie większej niż nieznaczącej kwoty aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, w terminie innym niż blisko upływu terminu wymagalności, powoduje, iż Grupa przekwalifikowuje wszystkie inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności do inwestycji dostępnych do sprzedaży oraz powoduje, iż do końca roku obrotowego oraz przez dwa kolejne lata obrotowe Grupa nie może ujmować nabywanych inwestycji jako aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują inne niż pochodne aktywa finansowe wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niesklasyfikowane do żadnej z powyższych kategorii. Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe dotyczące instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako kapitał z wyceny do wartości godziwej. Na dzień wyłączenia inwestycji z ksiąg rachunkowych, skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych w kapitale własnym przenosi się do zysku lub straty bieżącego okresu. Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zalicza się kapitałowe i dłużne papiery wartościowe.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności

w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Do pożyczek i należności zalicza się należności z tytułu dostaw i usług.

6.6.2 Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa finansowe ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość księgową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości. Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość księgową składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

6.6.3 Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń, jak również nieefektywnej części efektywnej transakcji zabezpieczającej są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy netto roku obrotowego.

Stosowane zasady rachunkowości dla instrumentów pochodnych desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Do zawartych instrumentów pochodnych ustanawiane jest powiązanie zabezpieczające, które podlega rachunkowości zabezpieczeń. Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się do powiązania zabezpieczającego wtedy i tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia

zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,

- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania. Do oceny efektywności wszystkich powiązań zabezpieczających Grupa stosuje metodę dollar offset (metodę bezpośredniej kompensaty) do oceny ex post efektywności powiązania zabezpieczającego. Powiązanie uznaje się za efektywne, jeśli stosunek zmiany wartości instrumentów do zmiany wartości składników ekspozycji jest nie mniejszy niż 80% i nie większy niż 125%,

- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat;

- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione.

- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne odnoszone są do kapitału z aktualizacji wyceny w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do sprawozdania z zysków lub strat.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, gdy wystąpi jedno z poniższych zdarzeń:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienie jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,

- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,

- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Realizacja planowanej transakcji, która przestaje być wysoce prawdopodobna, może być ciągle oczekiwana,

- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. W przypadku zabezpieczenia planowanych transakcji, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej

realizacji. Jeśli zaprzestaje się oczekiwać realizacji transakcji, skumulowane zyski lub straty odniesione bezpośrednio na kapitał własny ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Grupa korzysta z prostych walutowych kontraktów forward o liniowej zależności rentowności od sytuacji rynkowej. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym w Spółce określa, iż transakcje pochodne zawierane są jedynie w związku z realizacją kontraktów, z których wpływy realizowane będą w walucie innej niż PLN. Mają więc one charakter zabezpieczający ze względu na dopasowanie nominałów i terminów zapadalności z planowanymi wpływami.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń od dnia 1 grudnia 2014 roku.

6.6.4 Usunięcie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik aktywów finansowych (albo część składnika aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych) jest wyłączany ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wówczas, gdy:

- prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu niniejszego składnika aktywów wygasły,
- Grupa zachowała prawo do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu składnika aktywów, ale jednocześnie zaciągnęła zobowiązanie do ich wypłaty w całości i bez zbędnej zwłoki na rzecz strony trzeciej na mocy zawartej z nią umowy, lub
- Grupa przeniosła swoje prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu składnika aktywów na inny podmiot oraz
  - przeniosła na ten podmiot zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania tego składnika aktywów, albo
  - ani nie przeniosła na inny podmiot, ani nie zatrzymała zasadniczo całego ryzyka oraz wszystkich korzyści wynikających z posiadania aktywa, ale przekazała innemu podmiotowi kontrolę nad tym aktywem.

6.7 Zapasy

Zapasy są to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na taką sprzedaż, lub
- mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Ujęcie początkowe

Na moment początkowego ujęcia materiały i towary są wyceniane w cenie nabycia.

Na cenę nabycia składają się koszty zakupu (cena zakupu powiększona o cła importowe i pozostałe podatki; koszty transportu, załadunku, wyładunku, a także inne dające się przyporządkować koszty. Od kosztów zakupu odejmuje się opusty, rabaty i inne podobne pozycje).

Do ceny nabycia nie zalicza się:

- kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny,
- kosztów magazynowania.

Wycena na dzień sprawozdawczy

Na dzień sprawozdawczy materiały i towary są wyceniane w cenie nabycia lub według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa.

Wartość netto możliwa do uzyskania jest to cena sprzedaży ustalona w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Testy sprawdzające utratę wartości poszczególnych pozycji materiałów i towarów przeprowadza się na bieżąco w trakcie roku obrotowego. Przeniesienie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania podlegają zapasy materiałów i towarów, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność.

Rozchód materiałów i towarów ustalany jest według metody FIFO (pierwsze przyszło – pierwsze wyszło).

Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, jak i ich odwrócenia, ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty operacyjne.

6.8 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych oraz depozyty bankowe. W skład środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wchodzi również odsetki od ekwiwalentów środków pieniężnych.

Środki pieniężne wycenia się w wartości godziwej na dzień sprawozdawczy według ich wartości nominalnej. Ekwiwalenty środków pieniężnych, sklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wyceniane są w wartości godziwej. Wartość godziwa ustalana jest na podstawie wyceny dokonanej na podstawie notowań rynkowych na każdy dzień sprawozdawczy. Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej odnoszone są na wynik finansowy.

Kredyt w rachunku bieżącym jest prezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik krótkoterminowych kredytów i pożyczek w ramach zobowiązań krótkoterminowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

6.9 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo według wartości godziwej, a następnie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, pomniejszając je o odpisy z tytułu utraty wartości.

Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Grupa nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków umowy. Kwotę odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. Odpis pomniejsza przychody ze sprzedaży w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Grupa analizuje należności indywidualnie w oparciu o płatności i sytuację na rynku. W przypadku istnienia odpowiednich przesłanek tworzony jest odpis aktualizujący.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe, a zmniejszenie należności jako koszty finansowe.

Grupa w kategoriach należności ujmuje:

- zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie,
- zaliczki na poczet wartości niematerialnych,
- zaliczki na dostawy,
- krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe dotyczące kosztów rozliczanych w czasie,
- naliczone przychody z tytułu wyceny umów budowlanych, pomniejszone o otrzymane zaliczki na poczet realizowanych kontraktów budowlanych.

6.10 Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Rodzaje kapitału własnego:

- 1) W gestii właściciela
  - a) Kapitał podstawowy
  - b) Kapitał rezerwowy
  - c) Zyski zatrzymane
- 2) Poza gestią właściciela
  - a) Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał podstawowy wykazywany jest według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze statutem Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał rezerwowy tworzy się z zysku rocznego, z przeznaczeniem na pokrycie strat Grupy lub inne cele. O użyciu kapitału rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie.

Kapitał zapasowy jest prezentowany w zyskach zatrzymanych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, podmioty mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przekazuje się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału podstawowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowymi i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

6.11 Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w przypadku, gdy na Grupie ciąży bieżące zobowiązanie względem osoby trzeciej, które w przyszłości może z dużym prawdopodobieństwem spowodować wypływ z Grupy środków przedstawiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Zobowiązanie może mieć charakter prawny, regulacyjny, umowny lub zwyczajowo oczekiwany, który wynika z działalności Grupy, gdy poprzez ustalony sposób postępowania w przeszłości, opublikowanie zasad postępowania lub wystarczająco konkretne, aktualne oświadczenie, Grupa przekazała stronom trzecim, iż przyjmie na siebie określoną powinność oraz w konsekwencji wzbudziła u tych stron trzecich uzasadnione oczekiwanie, że powinność tę wypełni.

Oszacowanie wysokości rezerwy oparte jest na prawdopodobnym wydatku w celu uregulowania przez Grupę zobowiązania.

Utworzone rezerwy są weryfikowane na dzień sprawozdawczy w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Rozwiązanie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

W sytuacji niemożności dokonania wiarygodnego oszacowania zobowiązania, rezerwa nie jest ujęta, a zobowiązanie jest ujęte jako „zobowiązanie warunkowe”. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej

aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących zobowiązania ujmuje się jako rezerwy. Za umowę rodzącą zobowiązania uważa się umowę zawartą przez Grupę, wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

Rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe

Zgodnie z zakładowym systemem wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalno-rentowych. Odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę. Wysokość odpraw emerytalno-rentowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Odprawy emerytalno-rentowe są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień sprawozdawczy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

6.12 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania oraz kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości nominalnej. Wartość księgową tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości stanowiącej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług nie dyskontuje się.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające.

Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom, lub
- zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, lub
- zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień sprawozdawczy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, nie będące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty. Grupa wyłącza ze swojego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Otrzymane zaliczki na poczet umów budowlanych są kompensowane z wartością należności z tytułu wyceny kontraktów budowlanych.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w wyniku finansowym metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania odnośnych umów.

6.13 Podatki

6.13.1 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący jest to oczekiwana kwota zobowiązań lub należności z tytułu podatku od dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalona z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień sprawozdawczy oraz korekty zobowiązania podatkowego dotyczącego lat poprzednich. Zobowiązanie z tytułu podatku bieżącego obejmuje również wszelkie zobowiązania podatkowe będące efektem wypłaty dywidendy.

Podatek odroczony ujmuje się w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością księgową aktywów i zobowiązań i ich wartością podatkową. Odroczony podatek dochodowy nie jest ujmowany w przypadku:

- różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i nie wpływa ani na zysk lub stratę bieżącego okresu ani na dochód do opodatkowania;
- różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy.

Podatek odroczony jest wyceniany z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwrócą się, przy tym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub faktycznie do dnia sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Grupa posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty bieżących zobowiązań i aktywów podatkowych i pod warunkiem, że aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tą samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub na różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczyć zobowiązanie.

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, służący przeniesieniu nierozliczonej straty podatkowej i niewykorzystanej ulgi podatkowej oraz ujemnymi różnicami przejściowymi, ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie dostępny przyszły dochód do opodatkowania, który pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego podlegają ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i obniża się je w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z nimi korzyści w podatku dochodowym.

6.14 Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty i opusty.

Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż wyrobów gotowych/towarów

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych/towarów w toku zwykłej działalności wyceniane są w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty, pomniejszonej o wartość zwrotów, opustów i rabatów.

Przychody są ujmowane wtedy, gdy istnieje przekonujący dowód, zazwyczaj w postaci wykonanej umowy sprzedaży, świadczący o przeniesieniu zasadniczo całego ryzyka i korzyści na klienta, istnieje wysokie prawdopodobieństwo otrzymania zapłaty, poniesione koszty oraz prawdopodobieństwo zwrotu można wiarygodnie oszacować, nie występuje trwale zaangażowanie w zarządzanie wyrobami gotowymi/towarami, a kwotę przychodu można wiarygodnie wycenić. Jeżeli jest prawdopodobne przyznanie rabatów, wiarygodne ich oszacowanie wówczas rabat ujmowany jest jako pomniejszenie przychodów ze sprzedaży z chwilą ich ujęcia.

Umowy o usługę budowlaną

Przychody z tytułu umowy o usługę budowlaną składają się z kwoty pierwotnie uzgodnionej w umowie, skorygowanej o późniejsze zmiany w zakresie wykonywanych prac, roszczenia lub płatności motywacyjne w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że zmiany te wpłyną na wysokość przychodów, a ich efekt da się wiarygodnie wycenić. Tak szybko jak możliwe staje się wiarygodne oszacowanie wyniku na umowie o usługę budowlaną, przychody są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu proporcjonalnie do stopnia zaawansowania prac. Materiały związane z wykonaniem prac budowlanych ujmowane są w kosztach w momencie wydania ich do początkowej obróbki. Pozostałe koszty związane z umową są ujmowane w momencie ich poniesienia.

Stopień zaawansowania niezakończonych umów budowlanych ocenia się metodą kosztową polegającą na określeniu na dzień sprawozdawczy stopnia zaawansowania prac w takim procencie, jaki stanowi udział poniesionych od rozpoczęcia umowy do dnia sprawozdawczego kosztów umowy w całkowitej kwocie kosztów wykonania umowy obejmującej koszty już poniesione oraz, wynikające z aktualnego globalnego budżetu, koszty wymagające jeszcze poniesienia dla pełnego wykonania umowy.

Jeśli wynik na umowie o usługę budowlaną nie może zostać wiarygodnie oszacowany, przychody z tytułu umowy ujmowane są tylko do wysokości poniesionych w związku z umową kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne. Oczekiwana strata na umowie jest ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Przychody ze sprzedaży usług budowlanych ujmuje się po spełnieniu następujących warunków:

- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób;
- jest prawdopodobne, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu przeprowadzonej transakcji;
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Otrzymane zaliczki na poczet umów budowlanych są kompensowane z wartością wyceny należności z tytułu kontraktów budowlanych.

Przychody z tytułu najmu

Przychody z tytułu najmu nieruchomości oraz ruchomości ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu metodą liniową przez okres trwania umowy. Korzyści przekazane w zamian za podpisanie umowy najmu stanowią integralną część całkowitych przychodów z tytułu najmu i są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu przez okres trwania umowy. Przychody z tytułu podnajmu wynajętych nieruchomości ujmowane są jako pozostałe przychody operacyjne.

6.15 Koszty

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez udziałowców lub właścicieli.

Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie rodzajowym oraz w układzie miejsc powstawania kosztów, przy czym za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

6.16 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością,
- z prezentacją nadwyżki wartości godziwej nad ceną nabycia udziałów.

Dotacje

Otrzymane dotacje będące zwrotem poniesionych przez Grupę kosztów są ujmowane w zysku lub stracie okresu i wykazywane w pozostałych przychodach operacyjnych systematycznie w tych okresach, w których następuje ujęcie kosztów.

Dotacje dotyczące nabycia składnika aktywów ujmowane są początkowo jako przychody przyszłych okresów w wartości godziwej, jeśli istnieje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz spełnienia przez Grupę warunków z nimi związanych a następnie są ujmowane w zysku lub stracie i wykazywane w pozostałych przychodach, systematycznie przez okres użytkowania składnika aktywów.

6.17 Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe obejmują przychody odsetkowe związane z zainwestowanymi przez Grupę środkami (w tym od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży), należne dywidendy, zyski ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zyski ze zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy, zyski z wyceny do wartości godziwej nabytych wcześniej udziałów w jednostce przejmowanej, zyski związane z instrumentami zabezpieczającymi, które ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Przychody odsetkowe ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu zgodnie z zasadą memoriału, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Dywidendę ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu na dzień, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

Koszty finansowe obejmują koszty odsetkowe związane z finansowaniem zewnętrznym, odwracanie dyskonta od ujętych rezerw i płatności warunkowych, straty na sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dywidendy z uprzywilejowanych udziałów zaklasyfikowanych do zobowiązań, straty ze zmiany

wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych (innych niż należności z tytułu dostaw i usług) oraz straty na instrumentach zabezpieczających, które ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Koszty finansowania zewnętrznego nie dające się bezpośrednio przypisać do nabycia, wytworzenia, budowy lub produkcji określonych aktywów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych wykazuje się w kwocie netto jako przychody finansowe lub koszty finansowe, zależnie od ich łącznej pozycji netto.

6.18 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metoda pośrednią.

6.19 Zobowiązania i aktywa warunkowe

Przez zobowiązania warunkowe rozumie się możliwy obowiązek, który powstanie na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy a także obecny obowiązek, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, ponieważ:

- a) nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku; lub
- b) kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe wynikające z obecnego obowiązku nabyte w drodze połączenia jednostek gospodarczych wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy na zobowiązania.

Aktywa warunkowe nie są wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o aktywach warunkowych, jeżeli wpływ środków przedstawiający korzyści ekonomiczne jest prawdopodobny.

6.20 Raportowanie segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią Grupy zaangażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami Grupy. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Wyniki operacyjne każdego segmentu, które są raportowane do głównego organu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, obejmują zarówno pozycje, które mogą zostać bezpośrednio przypisane do danego segmentu, jak i te mogące być przypisane pośrednio, na podstawie uzasadnionych kryteriów. Pozycje nieprzyporządkowane dotyczą głównie aktywów wspólnych (korporacyjnych, dotyczących głównie zarządu jednostki), kosztów związanych z siedzibą Jednostki Dominującej, aktywów i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego.

Wydatki inwestycyjne segmentu to całkowite koszty poniesione w ciągu roku na zakup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, z wyłączeniem wartości firmy. Analiza aktywów w podziale na segmenty dokonywana jest wyłącznie na poziomie aktywów trwałych.

7. Ustalenie wartości godziwej

W wielu przypadkach przyjęte przez Grupę zasady rachunkowości i ujawnień wymagają określenia wartości godziwej zarówno finansowych, jak i niefinansowych aktywów i zobowiązań. Wartości godziwe są ustalane i ujawniane z zastosowaniem przedstawionych poniżej metod. W uzasadnionych przypadkach dalsze informacje na temat założeń przyjętych do określenia wartości godziwej przedstawiono w notach objaśniających dotyczących poszczególnych aktywów i zobowiązań.

7.1 Rzeczowe aktywa trwale

Wartość godziwa rzeczowych aktywów trwałych nabytych w wyniku połączenia jednostek oparta jest na ich wartości rynkowej.

Wartość rynkowa gruntów, budynków oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej nieruchomości jest oszacowaną kwotą, za jaką na dzień wyceny składniki te mogłyby zostać wymienione na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi stronami, po przeprowadzeniu odpowiednich działań marketingowych, przy tym obie strony działałyby świadomie i z własnej woli.

7.2 Wartości niematerialne

Wartość godziwa wartości niematerialnych oparta jest na zdyskontowanych przepływach pieniężnych, których oczekuje się w związku z użytkowaniem lub ewentualną sprzedażą tych aktywów.

7.3 Zapasy

Wartość godziwa zapasów nabytych w drodze połączenia jednostek jest ustalana w oparciu o szacowaną cenę sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszoną o szacowane koszty przygotowania do sprzedaży i sprzedaży oraz o rozsądną marżę zysku w oparciu o nakłady na przygotowanie do sprzedaży i sprzedaż zapasów.

Wartość godziwa pozostałych zapasów jest ustalana w oparciu o cenę zakupu powiększoną o koszty nabycia oraz zaktualizowana o odpisy aktualizujące.

7.4 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Wartość godziwa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, z wyłączeniem należności z tytułu niezakończonych umów o usługi budowlane jest szacowana jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych za pomocą rynkowej stopy procentowej na dzień sprawozdawczy. Wartość godziwa szacowana jest jedynie w celu ujawnienia.

7.5 Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi

Wartość godziwa, szacowana dla celów ujawnienia, jest obliczana na podstawie wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu zwrotu kwoty głównej i zapłaty odsetek, zdyskontowanych z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej na dzień sprawozdawczy. W przypadku leasingu finansowego, rynkową stopę procentową ustala się przez odniesienie do podobnych umów leasingowych.

8. Zarządzanie ryzykiem finansowym

8.1 Wprowadzenie

Grupa jest narażona na następujące rodzaje ryzyka wynikające z korzystania z instrumentów finansowych:

- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko rynkowe.

Nota przedstawia informacje na temat ekspozycji Grupy na dany rodzaj ryzyka, cele, zasady oraz procedury pomiaru i zarządzania ryzykiem przyjęte przez Grupę, jak też informacje o zarządzaniu kapitałem przez Grupę. W innych częściach sprawozdania finansowego przedstawiono wymagane informacje liczbowe (nota 32).

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń i posiada wdrożoną politykę zarządzania ryzykiem finansowym, politykę rachunkowości zabezpieczeń oraz procedury operacyjne zarządzania ryzykiem finansowym

8.2 Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem

Zarząd Jednostki Dominującej ponosi odpowiedzialność za ustanowienie i nadzór nad zarządzaniem ryzykiem finansowym Grupy.

Zasady zarządzania ryzykiem przez Grupę mają na celu identyfikację, ocenę, analizę ryzyk na które Grupa jest narażona jak również kontrolę podjętych działań. Przeprowadzona identyfikacja oraz analiza stanowi podstawę do podjęcia decyzji o najefektywniejszej metodzie ograniczenia ryzyka do dopuszczalnych poziomów określonych przez Zarząd Jednostki Dominującej. Zasady zarządzania ryzykiem i systemy podlegają regularnym przeglądom w celu uwzględnienia zmiany warunków rynkowych i zmian w działalności Grupy. Kontrola efektywności podjętych działań umożliwia doskonalenie metod zarządzania ryzykiem ograniczających możliwość wystąpienia negatywnych skutków dla Grupy. System zarządzania ryzykiem w Grupie opiera się na aktywnym podejściu do przyczyn wystąpienia negatywnych zdarzeń poprzez działania prewencyjne, transfer ryzyka na instytucje ubezpieczeniowe, hedging, dywersyfikację bądź w określonych przypadkach retencję ryzyka.

8.3 Ryzyko kredytowe

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług Grupa prowadzi działania prewencyjne i na bieżąco windykuje wymagalne wierzytelności. Grupa korzysta z możliwości transferu ryzyka poprzez żądanie dostarczenia od kontrahentów odpowiednich zabezpieczeń kontraktowych w formie gwarancji zwrotu zaliczki, gwarancji należytego wykonania oraz usunięcia wad bądź gwarancji płatności. W ramach monitoringu wiarygodności kredytowej kontrahentów Grupa korzysta z wywiadowni gospodarczych umożliwiających prawidłową ocenę wiarygodności kredytowej dostawców.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku 84% (31 grudnia 2014 roku: 76%) należności z tytułu pożyczek i należności z tytułu dostaw i usług była regulowana terminowo (szczegóły w nocie 32.1). Tym samym ryzyko kredytowe Grupy kształtuje się na niskim poziomie.

8.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności w przypadku instrumentów finansowych związane jest z brakiem możliwości bądź ograniczonym obrotem instrumentem finansowym, który nie może być kupiony lub sprzedany w dowolnym czasie lub cena po jakiej zostanie zrealizowana transakcja w istotny sposób odbiega od ceny, która mogłaby zostać uzyskana na w pełni płynnym rynku.

Ryzyko płynności związane jest również z wystąpieniem trudności w spełnieniu przez Grupę obowiązków związanych ze zobowiązaniami finansowymi, które rozliczane są w drodze wydania środków pieniężnych lub innych aktywów finansowych. Zarządzanie płynnością polega na zapewnianiu, w możliwie najwyższym stopniu, aby Grupa zawsze posiadała płynność wystarczającą do regulowania wymagalnych zobowiązań, zarówno w normalnej jak i kryzysowej sytuacji, bez narażania na niedopuszczalne straty lub podważenie reputacji Grupy. Grupa utrzymuje płynność finansową dzięki wysokiej ściągłości należności oraz dysponowaniu odpowiednimi rezerwami pieniężnymi w ramach przyznanych limitów kredytowych zarówno w formie kredytów w rachunkach jak i linii odnawialnych.

8.5 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko, że wahania ceny instrumentu finansowego wynikające ze zmiany czynników rynkowych (takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, indeksy giełdowe) będą wpływać negatywnie na wycenę instrumentu i co za tym idzie na wyniki finansowe Spółki.

Celem strategicznym procesu zarządzania ryzykiem jest ograniczenie wpływu ryzyka finansowego na wynik finansowy Grupy Kapitałowej poprzez zawieranie pochodnych transakcji zabezpieczających, powiązanych z ekspozycją na ryzyko finansowe, spełniających wyszczególnione w Polityce Zarządzania Ryzykiem Finansowym wymagania. Zażądanie ryzykiem finansowym umożliwia osiągnięcie założonych poziomów rentowności prowadzonej działalności, osiągnięcie założonego stopnia minimalizacji wrażliwości wyniku finansowego na ryzyko, dostosowanie działalności finansowej do zmian otoczenia ekonomicznego. Celami krótkoterminowymi procesu zarządzania ryzykiem są: poprawna identyfikacja i prognozowanie ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka finansowego, redukcja ryzyka operacyjnego, związanego z wyznaczaniem ekspozycji, zawieraniem transakcji, pozyskiwaniem informacji rynkowej, minimalizacja kosztów zawierania transakcji pochodnych.

Grupa korzysta z prostych walutowych kontraktów forward o liniowej zależności rentowności od sytuacji rynkowej. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym w Spółce określa, iż transakcje pochodne zawierane są jedynie w związku z realizacją kontraktów, z których wpływy realizowane będą w walucie innej niż PLN. Mają więc one charakter zabezpieczający ze względu na dopasowanie nominałów i terminów zapadalności z planowanymi wpływami.

Aby dokonać transferu innych ryzyk rynkowych Spółka wykorzystuje ubezpieczenia gospodarcze oraz zabezpieczenia kontraktowe minimalizując wpływ czynników rynkowych.

8.5.1 Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na ryzyko walutowe w związku z transakcjami sprzedaży, zakupu oraz kredytami, które są wyrażone w walucie innej niż waluta funkcjonalna spółek wchodzących w skład Grupy, tj. PLN. Transakcje te są wyrażane głównie w EUR. W zarządzaniu ryzykiem walutowym Grupa określa ekspozycję netto uwzględniając wpływy walutowe związane z realizacją przychodów z kontraktów realizowanych dla odbiorców zewnętrznych oraz wydatkami w walucie związanymi z obsługą zobowiązań kredytowych oraz handlowych.

Grupa zabezpiecza ekspozycję netto kontraktów, z których będzie uzyskiwać przychody w walucie obcej. Stosuje do tego proste kontrakty walutowe forward. Każde zlecenie jest zabezpieczane indywidualnie w zależności od harmonogramu płatności. Harmonogram płatności uzależnia liczbę zawartych transakcji i ich okres zapadalności. W momencie podpisania kontraktu, wartość kontraktu z uwzględnieniem harmonogramu płatności zabezpieczana jest krótkimi pozycjami na walutowych kontraktach forward. Przepływy z podpisanych umów są pewne (w przypadku wystąpienia prac dodatkowych nie uwzględnionych w obmiarze, stosowana jest cena jednostkowa) a w przypadku podjęcia współpracy z nowymi kontrahentami uzyskiwane są bankowe gwarancje płatności. Co do zasady termin zapadalności kontraktu terminowego nie przekracza 12 miesięcy. Grupa nie korzysta z derywatów innych niż walutowe instrumenty bazowe.

Poniżej zaprezentowano analizę wrażliwości wyniku finansowego na zmianę wartości należności i zobowiązań handlowych, kontraktów forward i zobowiązań z tyt. kredytów bankowych wyrażonych w walutach obcych przy zmianie kursu walutowego o 15%.

Rok zakończony 31.12.2015	Analiza wrażliwości				
	Wartość narażona na ryzyko	Kurs na dzień sprawozdawczy	Wartość narażona na ryzyko	+ 15%	- 15%
	WALUTA'000		PLN'000	PLN'000	PLN'000
Zobowiązania handlowe w NOK	3	0,4431	1	-	-
Zobowiązania handlowe w EUR	1 775	4,2615	7 564	(1 135)	1 135
Aktywa handlowe w EUR	3 639	4,2615	15 508	2 326	(2 326)
Zobowiązania handlowe w GBP	4	5,7862	23	(3)	3
Zobowiązania handlowe w SEK	443	0,4646	206	(31)	31
Aktywa handlowe w SEK	3 349	0,4646	1 556	233	(233)
Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych forward w EUR	8 757	4,2615	37 318	(5 598)	5 598
Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych forward w SEK	59 453	0,4646	27 622	(4 143)	4 143
Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych forward w USD	3 039	3,9011	11 855	(1 778)	1 778
Kredyty bankowe w EUR	16 066	4,2615	68 465	(10 270)	10 270
			170 118	(20 399)	20 399

Rok zakończony 31.12.2014	Analiza wrażliwości				
	Wartość narażona na ryzyko	Kurs na dzień sprawozdawczy	Wartość narażona na ryzyko	+ 15%	- 15%
	WALUTA'000		PLN'000	PLN'000	PLN'000
Zobowiązania handlowe w NOK	12	0,4735	6	(1)	1
Zobowiązania handlowe w EUR	2 525	4,2623	10 764	(1 615)	1 615
Aktywa handlowe w NOK	262	0,4735	124	19	(19)
Aktywa handlowe w EUR	3 158	4,2623	13 462	2 019	(2 019)
Aktywa handlowe w USD	146	3,5072	514	77	(77)
Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych forward w EUR	13 557	4,2623	57 784	(8 668)	8 668
Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych forward w SEK	40 686	0,4532	18 439	(2 766)	2 766
Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych forward w NOK	216	0,4735	102	(15)	15
Należności z tytułu kontraktów terminowych forward w NOK	1 892	0,4735	896	134	(134)
Kredyty bankowe w EUR	20 055	4,2623	85 480	(12 822)	12 822
			187 571	(23 638)	23 638

8.5.2 Ryzyko stopy procentowej

Grupa korzysta z szeregu odnawialnych oraz nieodnawialnych kredytów udzielonych zarówno w EUR jak i w PLN. Ryzyko stopy procentowej odnosi się zarówno do krótkoterminowych (1M, 3M) notowań WIBOR oraz EURIBOR. Udzielone limity kredytowe oraz kredyty inwestycyjne posiadają oprocentowanie zmienne w oparciu o stawkę WIBOR/EURIBOR powiększoną o stałą marżę. Grupa dokonuje retencji ryzyka stopy procentowej ze względu na niemożność efektywnego zabezpieczenia stopy procentowej kredytów obrotowych charakteryzujących się dużą zmiennością salda zadłużenia w ciągu roku obrotowego.

Poniżej zaprezentowano analizę wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stóp procentowych o 50 pb, dla zobowiązań o charakterze kredytowym o oprocentowaniu zmiennym. W tabeli przedstawiony został wpływ wzrostu lub spadku stóp procentowych na wynik finansowy, przy czym wartości w nawiasach reprezentują spadek zysku brutto, a wartości bez nawiasów wzrost zysku brutto. Analizie wrażliwości poddano zobowiązania o charakterze kredytowym, które są wrażliwe na zmiany stóp procentowych tj. są oprocentowane stawką WIBOR/EURIBOR + marża.

Rok zakończony 31.12.2015	Analiza wrażliwości		
	Wartość narażona na ryzyko	+ 50 p.b.	- 50 p.b.
	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Kredyty bankowe długoterminowe	82 754	414	(414)
Kredyty bankowe krótkoterminowe	114 146	571	(571)
Leasing finansowy	9 415	47	(47)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19 625	(98)	98
Dłużne papiery wartościowe długoterminowe	15 840	79	(79)
Dłużne papiery wartościowe krótkoterminowe	240	1	(1)
	242 020	1 014	(1 014)

Rok zakończony 31.12.2014	Analiza wrażliwości		
	Wartość narażona na ryzyko	+ 50 p.b.	- 50 p.b.
	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Kredyty bankowe długoterminowe	88 741	444	(444)
Kredyty bankowe krótkoterminowe	68 130	341	(341)
Leasing finansowy	10 014	50	(50)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 678	(68)	68
Dłużne papiery wartościowe długoterminowe	19 717	99	(99)
Dłużne papiery wartościowe krótkoterminowe	319	2	(2)
	200 599	868	(868)

8.6 Zarządzanie kapitałem

Polityka Zarządu Jednostki Dominującej polega na utrzymywaniu bezpiecznej podstawy kapitałowej tak, aby zachować zaufanie inwestorów, kredytodawców oraz rynku, jak też zapewnić przyszły rozwój działalności gospodarczej. Kapitał obejmuje kapitał zakładowy, niepodlegające umorzeniu akcje uprzywilejowane, zyski zatrzymane i udziały niekontrolujące w Grupie. Zarząd Jednostki Dominującej monitoruje zwrot z kapitału, jak również poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykłe.

Zarząd Jednostki Dominującej dąży do utrzymania równowagi w strukturze kapitałowej Grupy. Cel ten osiągnąć jest poprzez zapewnienie odpowiedniej struktury zadłużenia i kapitałów własnych umożliwiającej w pełni wykorzystanie efektu dźwigni finansowej a bezpieczeństwem zapewnianym przez odpowiedni udział kapitałów własnych.

Stopa zadłużenia netto Grupy do skorygowanego kapitału na dzień sprawozdawczy kształtowała się następująco:

	Stan na dzień	
	31.12.2015 PLN'000	31.12.2014 PLN'000
Zobowiązania ogółem	341 599	292 920
Plus: środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(19 625)	(13 678)
Zadłużenie netto	321 974	279 242
Kapitał własny	206 448	185 920
Minus: zakumulowane w kapitale własnym kwoty związane z zabezpieczeniem przepływów pieniężnych	292	719
Skorygowany kapitał własny	206 740	186 639
Współczynnik zadłużenia netto do skorygowanego kapitału	1,56	1,50

9. Sprawozdawczość segmentów działalności

Spółka swą działalność gospodarczą opiera na trzech zasadniczych segmentach operacyjnych nazwanych: „Infrastruktura”, „Marine & Offshore” oraz segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne". Aktywność poszczególnych segmentów jest zróżnicowana pod względem rodzajów oferowanych usług oraz produktów co wymaga zastosowania odmiennych technologii oraz strategii marketingowych. Kryterium wydzielenia segmentów w działalności Spółki są rodzaje sprzedawanych produktów i usług. Grupowanie ich w jednolite obszary działalności, których przychody i koszty oraz zobowiązania i majątek dały się w sposób jednoznaczny wydzielić pozwoliło na wyodrębnienie powyższych segmentów. W Spółce występują różne poziomy powiązań pomiędzy segmentami. Obejmują one głównie wzajemne świadczenia. Ceny stosowane w transakcjach między segmentami określane są na warunkach rynkowych.

Struktura organizacyjna Grupy odpowiada wyłonionym segmentom tworząc centra odpowiedzialności za zyski.

Podstawową miarą efektywności każdego segmentu sprawozdawczego jest zysk przed opodatkowaniem, bieżąco monitorowany przez Zarząd Jednostki Dominującej na podstawie wewnętrznych raportów kierownictwa.

Nie wystąpiły różnice w poniższej prezentacji danych finansowych w układzie segmentów, a polityką rachunkowości Grupy.

Grupa Kapitałowa Vistal Gdynia SA działa zarówno na rynku krajowym jak i rynkach zagranicznych. Głównym rynkiem zagranicznym w 2015 roku dla Grupy był rynek skandynawski (Dania, Norwegia, Szwecja).

Na rynku Polski jak również na rynku zagranicznym, żaden z odbiorców nie przekroczył progu 10% wartości skonsolidowanych przychodów (co stanowi kryterium do określenia głównych odbiorców Grupy). Tym samym w roku 2015 ze względu na nieosiągnięcie wymaganego progu nie odnotowano znaczącego odbiorcy.

Wartość przychodów od głównych odbiorców została wyliczona w oparciu o ujawnione przychody w sprawozdaniu skonsolidowanym za rok 2015 obejmujące wycenę kontraktów.

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne						
w tys. PLN	Segment "Infrastruktura"	Segment "Marine&Offshore"	Segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne"	Segment "Inne"	Kwoty nieprzypisane	Razem
	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok
	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.
Przychody						
Przychody ze sprzedaży	219 932	131 061	46 753	12 567	-	410 313
Przychody ogółem	219 932	131 061	46 753	12 567	-	410 313
Koszty operacyjne ogółem	(188 472)	(102 673)	(38 287)	(11 153)	-	(340 585)
Amortyzacja	(3 559)	(4 821)	(513)	(1 348)	(3 869)	(14 110)
Koszty ogólnego zarządu pomniejszone o amortyzację	-	-	-	-	(30 738)	(30 738)
Koszty sprzedaży	-	-	-	-	(1 864)	(1 864)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	7 984	7 984
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	(3 035)	(3 035)
Wynik						
Zysk z działalności operacyjnej	27 901	23 567	7 953	66	(31 522)	27 965
Przychody finansowe	-	-	-	-	1 566	1 566
Koszty finansowe	-	-	-	-	(10 520)	(10 520)
Zysk przed opodatkowaniem	27 901	23 567	7 953	66	(40 476)	19 011
Podatek dochodowy	-	(1 895)	(639)	(5)	(2 244)	(4 783)
Zysk netto	25 657	21 672	7 314	61	(40 476)	14 228

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Pozostałe informacje w podziale na segmenty operacyjne						
w tys. PLN	Segment "Infrastruktura"	Segment "Marine&Offshore"	Segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne"	Segment "Inne"	Kwoty nieprzypisane	Razem
	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok
	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.	Zakończony 31.12.2015 r.
Pozostałe informacje						
Aktywa segmentu	228 425	153 218	48 155	13 007	-	442 805
Nieprzypisane aktywa	-	-	-	-	105 242	105 242
Aktywa ogółem	228 425	153 218	48 155	13 007	105 242	548 047
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	-	82	-	-	-	82
Zobowiązania segmentu	91 531	69 108	11 472	4 504	-	176 615
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	164 984	164 984
Zobowiązania ogółem	91 531	69 108	11 472	4 504	164 984	341 599
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	11 203	6 676	2 381	640	-	20 900
Nieprzypisane nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	-	-	-	-	2 795	2 795
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne ogółem	11 203	6 676	2 381	640	2 795	23 695
Amortyzacja segmentu	3 559	4 821	513	1 348	-	10 241
Amortyzacja nieprzypisanych aktywów	-	-	-	-	3 869	3 869
Amortyzacja ogółem	3 559	4 821	513	1 348	3 869	14 110

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne						
w tys. PLN	Segment "Infrastruktura"	Segment "Marine&Offshore"	Segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne"	Segment "Inne"	Kwoty nieprzypisane	Razem
	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok
	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.
Przychody						
Przychody ze sprzedaży	192 957	91 069	23 525	14 810	-	322 361
Przychody ogółem	192 957	91 069	23 525	14 810	-	322 361
Koszty operacyjne ogółem	(150 312)	(71 124)	(20 363)	(13 647)	-	(255 446)
Amortyzacja	(4 885)	(2 314)	(526)	(825)	(3 919)	(12 469)
Koszty ogólnego zarządu pomniejszone o amortyzację	-	-	-	-	(27 487)	(27 487)
Koszty sprzedaży	-	-	-	-	(1 859)	(1 859)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	5 836	5 836
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	(3 825)	(3 825)
Wynik						
Zysk z działalności operacyjnej	37 760	17 631	2 636	338	(31 254)	27 111
Przychody finansowe	-	-	-	-	3 067	3 067
Koszty finansowe	-	-	-	-	(13 894)	(13 894)
Zysk przed opodatkowaniem	37 760	17 631	2 636	338	(42 081)	16 284
Podatek dochodowy	(2 588)	(1 209)	(181)	(23)	-	(4 001)
Zysk netto	35 172	16 422	2 455	315	(42 081)	12 283

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Pozostałe informacje w podziale na segmenty operacyjne						
w tys. PLN	Segment "Infrastruktura"	Segment "Marine&Offshore"	Segment "Budownictwo przemysłowe, kubaturowe, hydrotechniczne, inne"	Segment "Inne"	Kwoty nieprzypisane	Razem
	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok	za rok
	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.	Zakończony 31.12.2014 r.
Pozostałe informacje						
Aktywa segmentu	244 560	156 596	29 719	18 770	-	449 645
Nieprzypisane aktywa	-	-	-	-	29 195	29 195
Aktywa ogółem	244 560	156 596	29 719	18 770	29 195	478 840
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	-	110	-	-	-	110
Zobowiązania segmentu	67 829	84 637	7 180	5 932	-	165 578
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	127 342	127 342
Zobowiązania ogółem	67 829	84 637	7 180	5 932	127 342	292 920
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	21 914	26 304	2 114	1 676	-	52 009
Nieprzypisane nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	-	-	-	-	2 038	2 038
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne ogółem	21 914	26 304	2 114	1 676	2 038	54 047
Amortyzacja segmentu	4 885	2 314	526	825	-	8 550
Amortyzacja nieprzypisanych aktywów	-	-	-	-	3 919	3 919
Amortyzacja ogółem	4 885	2 314	526	825	3 919	12 469

10. Nabycie jednostek zależnych oraz udziałów niekontrolujących

Przekazana zapłata

W okresie obrotowym miały miejsce następujące zmiany w kapitałach jednostek zależnych:

- podwyższenie kapitału w spółce Vistal Offshore Sp. z o.o. łącznie w 2 transzach na kwotę 11 340 tys. zł w postaci przekazania spółce zależnej środków pieniężnych,
- utworzenie spółki Vistal AB, a następnie w ciągu okresu obrotowego podwyższenie jej kapitałów do kwoty 290 000 SEK w postaci konwersji udzielonej pożyczki na kapitał.

11. Przychody

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Przychody z tytułu realizacji umów budowlanych	388 844	303 364
Przychody ze sprzedaży innych usług	20 291	16 607
Przychody ze sprzedaży usług najmu	174	347
Przychody ze sprzedaży materiałów i towarów	1 004	2 043
	410 313	322 361

12. Koszty rodzajowe

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Koszty rodzajowe		
Amortyzacja	14 110	12 469
Zużycie materiałów i energii	133 928	100 321
Usługi obce	185 010	139 059
Podatki i opłaty	2 547	2 384
Wynagrodzenia	33 613	25 952
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	6 519	4 917
Pozostałe koszty rodzajowe	9 192	7 435
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 412	1 379
Razem	386 331	293 916
Zmiana stanu produktów	(966)	(3 345)
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	350 826	263 996
Koszty sprzedaży	1 876	1 861
Koszty ogólnego zarządu	34 595	31 404

13. Koszty ogólnego zarządu

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
<i>Koszty ogólnego zarządu</i>		
Amortyzacja	4 527	3 917
Zużycie materiałów i energii	995	1 364
Usługi obce	4 930	5 829
Podatki i opłaty	1 569	1 441
Wynagrodzenia	16 910	13 869
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3 382	2 477
Pozostałe koszty rodzajowe	2 274	2 497
Koszty niewykorzystanych mocy produkcyjnych	8	10
Razem	<u>34 595</u>	<u>31 404</u>

14. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Koszty świadczeń pracowniczych		
Wynagrodzenia	33 613	25 952
Narzuty na wynagrodzenia	5 235	4 917
Pozostałe świadczenia pracownicze	1 284	-
Zmiana rezerwy na niewykorzystane urlopy	564	224
Zmiana rezerwy na odprawy emerytalne i podobne	(13)	22
Koszty odpraw emerytalnych i podobnych	-	2
	<u>40 683</u>	<u>31 117</u>
	Rok zakończony 31.12.2015	Rok zakończony 31.12.2014
Zatrudnienie		
Pracownicy - stanowiska administracyjne	178	115
Pracownicy - stanowiska pozostałe	140	160
	<u>318</u>	<u>275</u>

15. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	3 259	1 251
Zysk ze sprzedaży wartości niematerialnych	6	6
Rozwiązanie odpisów	82	-
Przychody z tytułu najmu	84	43
Otrzymane kary umowne	659	461
Otrzymane odszkodowania	25	754
Odpisane zobowiązania	22	801
Przychody z odsprzedaży złomu, części zamiennych	1 946	1 025
Dotacje	4	7
Nadwyżki inwentaryzacyjne	1 305	663
Wykup rzeczowych aktywów trwałych z leasingu	276	10
Zwrot opłat sądowych	103	-
Czynsze	-	239
Odzysk złomu	-	156
Inne	213	420
	7 984	5 836

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

16. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Utworzone odpisy aktualizujące		
Należności z tytułu dostaw i usług	-	102
	<u>-</u>	<u>102</u>
Pozostałe koszty operacyjne		
Wartość netto zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych	60	1 229
Koszty zaniechania inwestycji	463	-
Darowizny	32	179
Opłaty sądowe	190	64
Szkody komunikacyjne	17	43
Odszkodowania	204	1 027
Niedobory inwentaryzacyjne	84	127
Wykup z leasingu	194	-
Koszty złomu	355	602
Spisanie należności pozostałych	670	145
Vat od przekazania majątku Vistal Marine	65	-
Odpis na prace badawczo-rozwojowe	585	-
Inne	116	307
	<u>3 035</u>	<u>3 723</u>
	<u>3 035</u>	<u>3 825</u>

17. Przychody i koszty finansowe

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Przychody finansowe		
Przychody odsetkowe	103	2 118
Zysk na różnicach kursowych	669	40
Przychody z tytułu dyskonta	683	464
Inne	111	445
Przychody finansowe razem	<u>1 566</u>	<u>3 067</u>

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Koszty finansowe		
Koszty odsetkowe		
Odsetki od kredytów i pożyczek	7 815	5 586
Odsetki od dłużnych papierów wartościowych	1 378	1 459
Odsetki z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań budżetowych	46	4
Odsetki leasingowe	569	577
Spisane odsetki od należności	-	3 815
Odsetki pozostałe	172	150
Koszty odsetkowe razem	9 980	11 591
Pozostałe koszty finansowe		
Strata na różnicach kursowych	108	1 843
Koszty pozyskania kredytu, gwarancji bankowych	300	445
Pozostałe	132	15
Pozostałe koszty finansowe razem	540	2 303
Koszty finansowe razem	10 520	13 894

W 2014 r. na mocy zawartej umowy z J&P Avax zostały odpisane naliczone odsetki w wysokości 3 732 tys. zł, które zostały wykazane w pozycji „Koszty odsetkowe” jako spisane odsetki od należności.

18. Podatek dochodowy

Obowiązki i uprawnienia podatkowe są określone w Konstytucji, ustawach podatkowych oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych. Zgodnie z ordynacją podatkową podatek definiuje się jako publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Uwzględniając kryterium przedmiotowe, obowiązujące w Polsce podatki można uszeregować w pięciu grupach: opodatkowanie dochodów, opodatkowanie obrotu, opodatkowanie majątku, opodatkowanie czynności, oraz inne opłaty, nie zaklasyfikowane gdzie indziej.

Z punktu widzenia działalności podmiotów gospodarczych zasadnicze znaczenie ma opodatkowanie dochodów (podatek dochodowy od osób prawnych), opodatkowanie obrotów (podatek od towarów i usług VAT, podatek akcyzowy) oraz opodatkowanie majątku (podatek od nieruchomości i od środków transportowych). Nie można pominąć innych opłat i wpłat, które zaklasyfikować można jako quasi – podatki. Wśród nich wymienić należy między innymi składki na ubezpieczenia społeczne oraz w przypadku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa - wpłaty zysku.

Stawka podatku dochodowego od osób prawnych w roku 2015 wynosiła 19%, natomiast podstawowa stawka podatku VAT w 2015 roku wynosiła – 23%, obniżone: 8%, 5%, 0%.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku sytuacja taka jest mało prawdopodobna.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ogólnie pro-fiskalne podejście władz skarbowych. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom (kontroli celnej, czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku, zwłaszcza w zakresie podatku od nieruchomości.

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Podatek dochodowy ujęty w zyskach i stratach bieżącego okresu		
Podatek dochodowy za bieżący okres	2 525	850
Powstanie/(odwrócenie) różnic przejściowych	2 258	3 151
Podatek dochodowy	4 783	4 001

Podatek dochodowy ujęty bezpośrednio w kapitale własnym

2015	Przed opodatkowaniem PLN'000	Podatek (obciążenie)/ uznanie PLN'000	Po opodatkowaniu PLN'000
Przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej oraz wycena instrumentów zabezpieczających	46 697	(10 563)	36 134
2014	Przed opodatkowaniem PLN'000	Podatek (obciążenie)/ uznanie PLN'000	Po opodatkowaniu PLN'000
Przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej	52 027	(23 682)	28 345

Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej w tysiącach zł

	Rok zakończony			
		31.12.2015		31.12.2014
	%	PLN'000	%	PLN'000
Zysk/(strata) netto	✓	14 228	✓	12 283
Podatek dochodowy	✓	(4 783)	✓	(4 001)
Zysk/(strata) brutto		19 011		16 284
Podatek wyliczony według nominalnej stawki podatkowej	19%	3 612	19%	3 094
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	12% ✓	2 236	6% ✓	1 042
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	(6%)	(1 089)	(2%) ✓	(306)
Nieujęte aktywa/(rezerwy) z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	56	-	-
Ujęcie wcześniej nierozpoznanych (aktywów)/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	(32)	1%	171
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	25%	4 783	25%	4 001

19. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe razem	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2014 roku	55 038	121 144	26 599	3 725	12 690	219 196	75 415	294 611
Zwiększenie stanu:								
- nabycie	-	152	3 198	1 576	1 731	6 657	47 083	53 740
- leasing finansowy prawa wieczystego użytkowania gruntu	437	-	-	-	-	437	-	437
- ujawnienie rzeczowych aktywów trwałych	-	-	4	-	16	20	-	20
- różnice kursowe	-	316	-	-	-	316	63	379
- przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych w budowie	7 497	61 049	11 774	-	3 830	84 150	-	84 150
- przeszacowanie do wartości godziwej	1 902	57 702	-	-	-	59 604	28	59 632
Zmniejszenia:								
- sprzedaż	(609)	(1 758)	(1 214)	(347)	(757)	(4 685)	-	(4 685)
- likwidacja	-	(7 334)	(122)	(15)	(877)	(8 348)	(62)	(8 410)
- przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	(84 150)	(84 150)
- leasing finansowy prawa wieczystego użytkowania gruntu	(360)	-	-	-	-	(360)	-	(360)
- zakończenie umowy leasingowej	-	-	(3 099)	(61)	-	(3 160)	-	(3 160)
- przeszacowanie do wartości godziwej	(927)	-	-	-	-	(927)	-	(927)
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku	62 978	231 271	37 140	4 878	16 633	352 900	38 377	391 277

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwale	Rzeczowe aktywa trwale razem	Rzeczowe aktywa trwale w budowie	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	62 978	231 271	37 140	4 878	16 633	352 900	38 377	391 277
Zwiększenie stanu:								
- nabycie	-	444	2 284	1 971	2 616	7 315	16 202	23 517
- ujawnienie rzeczowych aktywów trwałych	-	-	2	499	598	1 099	-	1 099
- przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych w budowie	420	25 897	4 448	-	7 034	37 799	-	37 799
- przeszacowanie do wartości godziwej	-	37 130	-	-	-	37 130	208	37 338
Zmniejszenia:								
- sprzedaż	-	(128)	(1 198)	(1 318)	(3 257)	(5 901)	(372)	(6 273)
- likwidacja	-	(2)	(227)	-	(807)	(1 036)	(463)	(1 499)
- przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	(37 799)	(37 799)
- leasing finansowy prawa wieczystego użytkowania gruntu	(5 246)	-	-	-	-	(5 246)	-	(5 246)
- przeklasyfikowanie prawa wieczystego użytkowania gruntu	(52 222)	-	-	-	-	(52 222)	-	(52 222)
- zakończenie umowy leasingowej	-	-	(567)	(1 051)	(340)	(1 958)	-	(1 958)
- przeszacowanie do wartości godziwej	(79)	-	-	-	-	(79)	-	(79)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	5 851	294 612	41 882	4 979	22 477	369 801	16 153	385 954

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwale	Rzeczowe aktywa trwale razem	Rzeczowe aktywa trwale w budowie	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Umorzenie i utrata wartości								
Stan na dzień 1 stycznia 2014 roku	-	53 520	10 453	1 839	7 554	73 366	-	73 366
Zwiększenie stanu								
- amortyzacja	-	4 421	4 272	1 089	2 473	12 255	-	12 255
- przeniesienie z innej grupy rzeczowych aktywów trwałych	-	-	48	-	-	48	-	48
- odpis aktualizacyjny	-	-	110	-	-	110	-	110
- przeszacowanie do wartości godziwej	-	29 485	-	-	-	29 485	-	29 485
Zmniejszenia:								
- sprzedaż	-	(190)	(188)	(288)	(298)	(964)	-	(964)
- likwidacja	-	(6 305)	(75)	(14)	(336)	(6 730)	-	(6 730)
- odpisy aktualizujące	-	-	(148)	-	-	(148)	-	(148)
- zakończenie umowy leasingowej	-	-	(2 918)	(61)	-	(2 979)	-	(2 979)
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku	-	80 931	11 554	2 565	9 393	104 443	-	104 443

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwale	Rzeczowe aktywa trwale razem	Rzeczowe aktywa trwale w budowie	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	80 931	11 554	2 565	9 393	104 443	-	104 443
Zwiększenie stanu								
- amortyzacja		5 349	4 982	1 266	2 336	13 933	-	13 933
- przeniesienie z innej grupy rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-	-	-
- odpis aktualizacyjny	-	-	82	-	-	82	-	82
- przeszacowanie do wartości godziwej	-	24 618	-	-	-	24 618	-	24 618
Zmniejszenia:								
- sprzedaż	-	(57)	(742)	(651)	(1 685)	(3 135)	-	(3 135)
- likwidacja	-	-	(178)	-	(699)	(877)	-	(877)
- zakończenie umowy leasingowej	-	-	(287)	(898)	(340)	(1 525)	-	(1 525)
- odpis aktualizacyjny	-	-	(110)	-	-	(110)	-	(110)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	110 841	15 301	2 282	9 005	137 429	-	137 429
Wartość księgową								
Według stanu na dzień 01.01.2014	55 038	67 624	16 146	1 886	5 136	145 830	75 415	221 245
Według stanu na dzień 31.12.2014	62 978	150 340	25 586	2 313	7 240	248 457	38 377	286 834
Według stanu na dzień 31.12.2015	5 851	183 771	26 581	2 697	13 472	232 372	16 153	248 525

W okresie sprawozdawczym Grupa odwróciła z 2014 r. odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 110 tys. zł oraz naliczyła na dzień 31.12.2015 r. odpis aktualizujący w wysokości 82 tys. zł. Odwrócenie jak i naliczenie odpisu aktualizującego dotyczy urządzeń technicznych i maszyn wycenianych do wartości godziwej w spółce Vistal Shipyard Sp. z o.o. nabytej w 2010 roku.

Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych w cenie nabycia

	Stan na dzień	
	31.12.2015 PLN'000	31.12.2014 PLN'000
Vistal Gdynia SA	37 386	43 446
Grunty	5 098	12 325
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	32 288	31 121
Vistal Offshore sp. z o.o.	80 718	66 076
Grunty	0	6 790
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	80 718	59 286
Vistal Stocznia Remontowa sp. z o.o.	7 228	11 346
Grunty	0	3 747
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	7 228	7 599
Vistal Eko sp. z o.o.	622	622
Grunty	622	622
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	-	-

Wartości godziwe gruntów i budynków

Na 31.12.2015 r. Spółka dokonała wyceny przez niezależnego rzeczoznawcę wartości rzeczowych aktywów trwałych należących do gruntów, budynków oraz obiektów inżynierii lądowej do wartości godziwej. Wyceny wartości godziwej nieruchomości gruntowych pod drogami i pod placami dokonano w podejściu porównawczym, metodą korygowania ceny średniej w oparciu o ceny transakcyjne odnotowane na lokalnym i porównywalnym rynku nieruchomości, a także w podejściu dochodowym, metodą inwestycyjną z zastosowaniem techniki kapitalizacji prostej. Porównano oba wyniki i przyjęto wartości niższe uzyskane w podejściu dochodowym. Nieruchomości gruntowe zabudowane halami produkcyjnymi wyceniono w podejściu porównawczym, metodą korygowania ceny średniej. Do wyliczenia wartości godziwej nieruchomości zabudowanych rzeczoznawca majątkowy przyjął podejście dochodowe, metodą inwestycyjną z zastosowaniem techniki kapitalizacji prostej. Wartości obiektów inżynierii lądowej określono w podejściu kosztowym, metodą kosztu odtworzenia, przy użyciu techniki wskaźnikowej. W tabeli poniżej przedstawiono aktywa niefinansowe wykazywane wg wartości godziwej w podziale na poszczególne metody wyceny.

Poszczególne poziomy zdefiniowano w sposób następujący:

- Ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów bądź zobowiązań (poziom 1).
- Dane wejściowe inne niż notowania objęte zakresem poziomu 1 możliwe do zaobserwowania dla składnika aktywów bądź zobowiązań, bezpośrednio (tzn. w postaci cen) lub pośrednio (tzn. na podstawie wyliczeń opartych na cenach) (poziom 2).
- Dane wejściowe dla wyceny składnika aktywów bądź zobowiązań, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (tzn. dane niemożliwe do zaobserwowania) (poziom 3).

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

W trakcie roku obrotowego nie nastąpiły żadne przeniesienia pomiędzy poziomem 1, 2 i 3.

	Pomiary wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2015 za pomocą		
	Ceny notowane z aktywnych rynków dla identycznych aktywów (Poziom 1)	Inne istotne obserwowalne dane wejściowe (Poziom 2)	Istotne niemożliwe do zaobserwowania dane wejściowe (Poziom 3)
Powtarzalne pomiary wartości godziwej			
<i>Grunty, budynki i budowle</i>			189 622
- grunty	-	-	5 851
- budynki	-	-	144 716
- budowle	-	-	39 055

W trakcie roku obrotowego nie nastąpiły żadne przeniesienia pomiędzy poziomem 1, 2 i 3.

Zewnętrzna wycena gruntów i budynków w ramach poziomu 3 została przeprowadzona przy użyciu podejścia porównawczego. Niezależny rzeczoznawca określił dane wejściowe w oparciu o wielkość, wiek i stan gruntów i budynków, stan lokalnej gospodarki i porównywalne ceny w odpowiedniej gospodarce narodowej.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Opis	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2015r.	Technika(i) wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
Grunty	5 851				
- grunty	5 818	Podjęcie porównawcze	Cena za metr kwadratowy	16,16 PLN - 216,37 PLN	Im wyższa cena za metr, tym wyższa wartość godziwa
- grunty	33	Podjęcie dochodowe	Stawka wynajmu za metr kwadratowy	4,44 PLN - 7,40 PLN	Im wyższa stawka z wynajmu za metr, tym wyższa wartość godziwa
Budynki	144 716				
- budynki	3 231	Podjęcie porównawcze	Cena za metr kwadratowy	713,24 PLN - 2 555,27 PLN	Im wyższa cena za metr, tym wyższa wartość godziwa
- budynki	122 294	Podjęcie dochodowe	Stawka wynajmu za metr kwadratowy	12,00 PLN - 36,00 PLN	Im wyższa stawka z wynajmu za metr, tym wyższa wartość godziwa
- budynki	17 874	Podjęcie dochodowe	Zysk na działalności produkcyjnej z metra kwadratowego	24,00 PLN/M2 - 66,00 PLN/M2	Im wyższy zysk z działalności z metra kwadratowego, tym wyższa wartość godziwa
- budynki	1 317	Podjęcie kosztowe	Cena za obiekt porównywalny		Im wyższa cena za obiekt porównywalny, tym wyższa wartość godziwa

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Opis	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2015r.	Technika(i) wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
Budowle	39 055				
- budowle	16 583	Podejście dochodowe	Stawka wynajmu za metr kwadratowy	3,00 PLN - 12,40 PLN	Im wyższa stawka z wynajmu za metr, tym wyższa wartość godziwa
- budowle	10 017	Podejście kosztowe	Cena za obiekt porównywalny		Im wyższa cena za obiekt porównywalny, tym wyższa wartość godziwa
- budowle	12 455	Podejście dochodowe	Stawka wynajmu za metr bieżący, w zależności od pojemności brutto statku		Im wyższa cena wynajmu za metr, tym niższa wartość godziwa
Budynki ujęte w środkach trwałych w budowie	184				
- budynek	184	Podejście dochodowe	Stawka wynajmu za metr kwadratowy	18,70 PLN - 32,00 PLN	Im wyższa stawka z wynajmu za metr, tym wyższa wartość godziwa

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Dzierżawa nieruchomości

Grupa użytkuje na podstawie umów dzierżawy pomieszczenia biurowe, pomieszczenia produkcyjne i place. Suma rocznych opłat z tytułu czynszów za dzierżawę nieruchomości wyniosła 2 931 tys. zł netto (2014 r.: 3 392 tys. zł).

Od 1 stycznia 2011 roku w związku z nowelizacją ustawy o przekształceniu prawa wieczystego gruntów w prawo własności nieruchomości Grupa dokonała zmiany klasyfikacji oraz wyceny i ujęcia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej praw wieczystego użytkowania gruntów, które do 31 grudnia 2014 roku prezentowane były jako leasing finansowy. W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 roku Grupa dokonała zmiany klasyfikacji praw wieczystego użytkowania gruntów z leasingu finansowego na leasing operacyjny. Tym samym posiadane prawa wieczystego użytkowania gruntów zostały wykazane w osobnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej. Na moment przekształcenia dotychczasowa wartość księgowa odpowiadająca wartości godziwej została przyjęta jako wartość początkowa. W kolejnych okresach Grupa dokonuje odpisów wartości bilansowej praw wieczystego użytkowania gruntów proporcjonalnie do okresu na jaki prawa wieczystego użytkowania gruntów zostały wydane lub do końca okresu amortyzacji budynków i budowli znajdujących się na gruntach co do których Grupa posiada prawa wieczystego użytkowania, w zależności od tego, który z tych okresów jest dłuższy.

Rzeczowe aktywa trwale w leasingu

Grupa użytkuje maszyny produkcyjne, środki transportu i inne rzeczowe aktywa trwale w ramach umów leasingu finansowego. W przypadku niektórych z takich umów Grupa ma możliwość zakupu maszyn po zakończeniu okresu leasingu po obniżonej cenie. Przeciętna długość okresów, na jakie zawierano umowy wynosiła odpowiednio dla maszyn od 2 do 5 lat, dla środków transportu od 2 do 3 lat i dla pozostałych leasingowanych rzeczowych aktywów trwałych 4 lata. Zabezpieczeniem zobowiązań są rzeczowe aktywa trwale oraz zabezpieczenie zwykle stanowi weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową. W ciągu roku Grupa nabyła leasingowane aktywa o wartości brutto 5 018 tys. zł (2014 r. - 3 484 tys. zł – nota 27). W większości umowy leasingowe zawierane były w walucie polskiej.

Wartość majątku stanowiącego zabezpieczenie

Na 31.12.2015 r. wartość księgowa nieruchomości stanowiących zabezpieczenie kredytów i pożyczek wyniosła 175 435 tys. zł, wartość księgowa prawa wieczystego użytkowania stanowiącego zabezpieczenie kredytów i pożyczek wyniosła 48 448 tys. zł, wartość księgowa ruchomości stanowiących zabezpieczenie kredytów i pożyczek wyniosła 21 040 tys. zł, wartość księgowa majątku obrotowego stanowiącego zabezpieczenie kredytów i pożyczek wyniosła 5 000 tys. zł, wartość księgowa udziałów stanowiących zabezpieczenie kredytów i pożyczek wyniosła 72 560 tys. zł.

Na 31 grudnia 2015 roku wartość księgowa nieruchomości stanowiących zabezpieczenie obligacji wynosi 17 583 tys. zł.

Rzeczowe aktywa trwale w budowie

W roku 2015 Grupa kontynuowała zwiększanie nakładów na rzeczowe aktywa trwale w budowie. Prowadzone projekty dotyczyły głównie budowy hali antykorozyjnej i placu montażowego w Gdyni, budynku produkcyjno-magazynowego wraz z estakadą oraz infrastruktury w Czarnej Białostockiej, modernizacji hal i suwnic w Gdyni, uruchomienie linii cynkowania wysokotemperaturowego, modernizacji nabrzeża (między innymi torowisk, placu montażowego i sieci energetycznej), a także nakładów na wdrożenie systemu ERP. Koszt wytworzenia w okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. wyniósł 16 202 tys. zł (w okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r.: 47 083 tys. zł). W okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. Grupa oddała do użytkowania środki trwałe na łączną wartość 37 799 tys. złotych. Kwota ta dotyczy głównie oddania do użytkowania środków trwałych w spółce Vistal Offshore Sp. z o.o., Vistal Gdynia SA oraz Vistal Ocynkownia Sp. z o.o.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

W spółce Vistal Offshore Sp. z o.o. oddano do użytkowania przede wszystkim:

- halę antykorozji na kwotę 20 360 tys. zł,
- plac montażowy na kwotę 1 755 tys. zł,
- podbudowy technologiczne na łączną kwotę 6 025 tys. zł,
- oczep – wzmocnienie nabrzeża na kwotę 1 013 tys. zł,
- centrale wentylacyjno-grzewcze na łączną kwotę 680 tys. zł.

W spółce Vistal Gdynia S.A. oddano do użytkowania głównie nieruchomości wraz z infrastrukturą w Czarnej Białostockiej na łączną kwotę 1 683 tys. zł, zmodernizowano halę na kwotę 329 tys. zł oraz oddano do użytkowania serwer ERP na kwotę 232 tys. zł.

W spółce Vistal Ocynkownia Sp. z o.o. oddano do użytkowania zmodernizowaną halę, malarnię proszkową i uruchomiono linię cynkowania wysokotemperaturowego na łączną kwotę 1 331 tys. zł.

20. Wartości niematerialne

Wartość brutto	Wartość firmy	Autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, programy komputerowe	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2014 roku	108	570	120	798
Zwiększenie stanu:				
- nabycie	-	307	-	307
Zmniejszenia:				
- sprzedaż	-	(59)	-	(59)
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku	108	818	120	1 046
Zwiększenie stanu:				
- nabycie	-	178	-	178
Zmniejszenia:				
- sprzedaż	-	(24)	-	(24)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	108	972	120	1 200

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Wartość firmy	Autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, programy komputerowe	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Razem
Umorzenie i utrata wartości	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2014 roku	-	394	120	514
Zwiększenie stanu				
- amortyzacja	-	214	-	214
- odpis aktualizacyjny	-	-	-	-
Zmniejszenia:				
- sprzedaż	-	(59)	-	(59)
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku		549	120	669
Zwiększenie stanu				
- amortyzacja	-	192	-	192
Zmniejszenia:				
- sprzedaż	-	(17)	-	(17)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	724	120	844
Wartość księgowa				
Według stanu na dzień 01.01.2014	108	176	-	284
Według stanu na dzień 31.12.2014	108	269	-	377
Według stanu na dzień 31.12.2015	108	248	-	356

Amortyzacja wartości niematerialnych oraz odpisy aktualizujące

Odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych są ujmowane jako koszt okresu w ramach kosztów działalności operacyjnej.

21. Prawa wieczystego użytkowania gruntu

Od 1 stycznia 2011 roku w związku z nowelizacją ustawy o przekształceniu prawa wieczystego gruntów w prawo własności nieruchomości Grupa dokonała zmiany klasyfikacji oraz wyceny i ujęcia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej praw wieczystego użytkowania gruntów, które do 31 grudnia 2014 roku prezentowane były jako leasing finansowy. W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 roku Grupa dokonała zmiany klasyfikacji praw wieczystego użytkowania gruntów z leasingu finansowego na leasing operacyjny. Na moment przekształcenia dotychczasowa wartość księgowa odpowiadająca wartości godziwej została przyjęta jako wartość początkowa w wartości 57 048 tys. zł.

Wartość praw wieczystego użytkowania gruntów na dzień 31 grudnia 2015 r. po uwzględnieniu odpisu za rok 2015 wyniosła 51 282 tys. zł.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Tabela ruchów praw wieczystego użytkowania gruntów

	Prawo wieczystego użytkowania gruntu PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	51 802
Zwiększenie stanu:	
- nabycie	420
Zmniejszenia:	
- odpis	(940)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	51 282

22. Inwestycje długoterminowe, inne długoterminowe aktywa finansowe oraz pozostałe aktywa finansowe

	Stan na dzień	
	31.12.2015 PLN'000	31.12.2014 PLN'000
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	4 032	4 032
	4 032	4 032
Inwestycje krótkoterminowe		
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	454	316
	454	316

23. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Okres zakończony 31 grudnia 2015 roku	Stan na początek okresu PLN'000	Zmiana ujęta w zyskach i stratach PLN'000	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach PLN'000	Stan na koniec okresu PLN'000
Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego				
Rzeczowe aktywa trwałe	101	97	-	198
Rezerwy na usługi obce	29	4	-	33
Rezerwy na niewypłacone wynagrodzenia i narzuty	148	59	-	207
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	105	107	-	212
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	37	(2)	-	35
Odpisy aktualizujące wartość należności	1 559	(29)	-	1 530
Naliczone odsetki	131	4	-	135
Dyskonto	16	(1)	-	15
Różnice kursowe	646	(38)	-	608
Nierozliczone delegacje	2	1	-	3
Rezerwa na koszty	124	(30)	-	94
Straty podatkowe	2 087	236	-	2 323
Wycena transakcji typu forward	203	(53)	(47)	103
Wycena umów budowlanych	10 078	5 516	-	15 594
Zysk zawarty w zapasach	8	1	-	9
Niezrealizowane zyski/straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, korekty amortyzacji	1 262	(336)	-	926
Korekta kosztów z tytułu niezapłaconych faktur	1 568	989	-	2 557
Wycena znaku towarowego	6 811	(1 419)	-	5 392
Inne	19	(7)	-	12
Ujęcie przychodów i kosztów w różnych okresach sprawozdawczych	-	38	-	38
Umowa sponsorska	-	46	-	46
Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych	-	16	-	16
	24 934	5 199	(47)	30 086
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	(15 690)	-	-	(22 418)
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	9 244	5 199	(47)	7 668

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Stan na początek okresu	Zmiana ujęta w zyskach i stratach	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach	Stan na koniec okresu
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Okres zakończony 31 grudnia 2015 roku				
Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego				
Rzeczowe aktywa trwałe	10 364	76	-	10 440
Należne odsetki	533	(274)	-	259
Wycena umów budowlanych	14 991	8 627	-	23 618
Różnice kursowe	50	3	-	53
Dyskonto kredytów	248	135	-	383
Należne kary naliczone kontrahentom	1 291	(19)	-	1 272
Wycena transakcji typu forward	-	4	34	38
Umowa sponsorska	20	(20)	-	-
Niezrealizowane zyski/straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, korekty amortyzacji	1 383	(1 069)	-	314
Inne	6	(6)	-	-
Zysk zawarty w zapasach	3	-	-	3
Wycena rzeczowych aktywów trwałych	6 843	-	2 424	9 267
	35 732	7 457	2 458	45 647
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	(15 690)	-	-	(22 418)
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	20 042	7 457	2 458	23 229

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Okres zakończony 31 grudnia 2014 roku	Stan na początek okresu	Zmiana ujęta w zyskach i stratach	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach	Stan na koniec okresu
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego				
Rzeczowe aktywa trwałe	83	18	-	101
Rezerwy na usługi obce	74	(45)	-	29
Rezerwy na niewypłacone wynagrodzenia i narzuty	124	24	-	148
Rezerwy na premie	7	(7)	-	-
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	63	42	-	105
Rezerwa na świadczenia pracownicze	17	(17)	-	-
Rezerwy na odpisy emerytalne i rentowe	13	24	-	37
Odpisy aktualizujące wartość należności	1 451	108	-	1 559
Naliczone odsetki	96	35	-	131
Dyskonto	29	(13)	-	16
Różnice kursowe	268	378	-	646
Nierozliczone delegacje	-	2	-	2
Rezerwa na koszty	37	87	-	124
Wycena transakcji typu forward	-	66	137	203
Straty podatkowe	2 904	(817)	-	2 087
Wycena umów budowlanych	6 614	3 464	-	10 078
Zysk zawarty w zapasach	6	2	-	8
Niezrealizowane zyski/straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, korekty amortyzacji	1 213	49	-	1 262
Ułga na złe długi	61	(61)	-	-
Korekta kosztów z tytułu niezapłaconych faktur	2 069	(501)	-	1 568
Wycena znaku towarowego	6 811	-	-	6 811
Inne	73	(54)	-	19
	22 013	2 784	137	24 934
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	(12 532)	-	-	(15 690)
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	9 481	2 784	137	9 244

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Okres zakończony 31 grudnia 2014 roku	Stan na początek okresu	Zmiana ujęta w zyskach i stratach	Zmiana ujęta w innych całkowitych dochodach	Stan na koniec okresu
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego				
Rzeczowe aktywa trwałe	10 177	187	-	10 364
Należne odsetki	1 294	(761)	-	533
Wycena umów budowlanych	10 780	4 211	-	14 991
Różnice kursowe	18	32	-	50
Dyskonto kredytów	112	136	-	248
Należne kary naliczone kontrahentom	144	1 147	-	1 291
Umowa sponsorska	-	20	-	20
Niezrealizowane zyski z zakończonych inwestycji	30	(30)	-	-
Niezrealizowane zyski/straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, korekty amortyzacji	393	990	-	1 383
Inne	6	-	-	6
Zysk zawarty w zapasach	-	3	-	3
Wycena rzeczowych aktywów trwałych	1 942	-	4 901	6 843
	24 896	5 935	4 901	35 732
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	(12 532)	-	-	(15 690)
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	12 364	5 935	4 901	20 042

Grupa ujęła aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od straty podatkowej, którą można będzie odliczyć od dochodów podatkowych uzyskanych w następnych latach. Według osądu Grupy w przyszłości będzie możliwe osiągnięcie na tyle wysokich dochodów do opodatkowania, że w pełni zostanie rozliczona strata podatkowa.

24. Zapasy

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Materiały (surowce)	9 551	6 832
Towary	4 687	-
Produkty gotowe	45	45
Półprodukty	147	124
	14 430	7 001

W 2015 r. nie były tworzone odpisy aktualizujące wartość zapasów, podobnie jak i w 2014 r. Koszt zapasów ujęty w koszcie własnym sprzedaży wyniósł 99 715 tys. (2014 r. 89 784 tys. zł).

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

25. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
<i>Należności krótkoterminowe</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty do 12 miesięcy	61 902	78 796
Należności z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy	34	25
Wycena kontraktów budowlanych	118 481	70 210
Kaucje	3 100	4 804
- do 12 miesięcy	1 504	3 406
- powyżej 12 miesięcy	1 596	1 398
Odpis aktualizujący wartość należności z tytułu dostaw i usług	(9 916)	(10 122)
	173 601	143 713
Bieżąca należność z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	338	1 440
	338	1 440
<i>Należności pozostałe</i>		
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	7 499	414
Zabezpieczenia	-	1
VAT do odliczenia w przyszłym okresie	15 447	6 545
Zaliczki na dostawy	1 208	229
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie	34	210
Należności od pracowników	208	21
Rozliczenia międzyokresowe-inne	-	1 380
Rozliczenia międzyokresowe-gwarancje ubezpieczeniowe	435	405
Rozliczenia międzyokresowe-umowa sponsorska	475	602
Rozliczenia międzyokresowe-pozostałe	531	422
Inne	122	220
	25 959	10 449
	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
<i>Należności długoterminowe</i>		
Rozliczenia międzyokresowe z tyt. gwarancji ubezpieczeniowych	1 207	1 183
Ubezpieczenia budowlane	35	25
Inne należności długoterminowe	535	477
	1 777	1 685

Na dzień 31 grudnia 2015 r. łączne przychody ujęte w roku bieżącym oraz w poprzednich latach obrotowych, w związku z niezakończonymi umowami o usługi budowlane rozliczanymi przez Vistal Gdynia na dzień sprawozdawczy wyniosły 574 586 tys. zł (2014 r.: 546 408 tys. zł), natomiast poniesione koszty: 450 834 tys. zł (2014 r.: 429 316 tys. zł). Otrzymane zaliczki z tytułu umów budowlanych zaprezentowano jako pomniejszenie należności z tytułu kontraktów budowlanych w powyższej notcie (5 579 tys. zł w 2015 r., 7 756 tys. zł w 2014 r.).

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Zmiany w stanie odpisów aktualizujących stan należności

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Stan odpisów aktualizujących należności na początek okresu	10 122	9 903
Zwiększenia		
- Utworzenie odpisów aktualizujących	469	1 421
Zmniejszenia		
- Rozwiązanie/wykorzystanie odpisów aktualizujących	(659)	(1 136)
- Wykorzystanie odpisów aktualizujących (spisanie należności)	(16)	(66)
Stan odpisów aktualizujących należności na koniec okresu	<u>9 916</u>	<u>10 122</u>

26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	15 195	8 886
Lokaty	4 310	4 792
Czeki	120	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<u>19 625</u>	<u>13 678</u>

27. Kapitał własny

Struktura własnościowa kapitału i procent posiadanych akcji Jednostki Dominującej w 2015 roku

Akcjonariusz	Ilość akcji	Wartość nominalna akcji PLN'000	Udział % w kapitale podstawowym	Udział % w liczbie głosów
BMMR Investments Sp. z o.o.	7 500 000	375	52,78%	52,78%
Bożena Matyka	2 500 000	125	17,59%	17,59%
Pozostali akcjonariusze	4 210 000	211	29,63%	29,63%
Razem	<u>14 210 000</u>	<u>711</u>	<u>100%</u>	<u>100%</u>

W dniu 23 lipca 2015 r. akcjonariusz Ryszard Matyka wniósł do spółki BMMR Investments Sp. z o.o. (poprzednia nazwa Sparrow 8 Sp. z o.o.) z siedzibą w Poznaniu 7 500 000 akcji zwykłych na okaziciela stanowiących 52,78% kapitału zakładowego Jednostki Dominującej oraz uprawniających do wykonywania 52,78% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, jako wkład niepieniężny na pokrycie udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym kontrolowanej przez siebie spółki BMMR Investments Sp. z o.o.

Po wniesieniu aportu akcjonariusz Ryszard Matyka nie posiada bezpośrednio akcji Jednostki Dominującej, posiada akcje pośrednio poprzez kontrolowaną przez siebie spółkę BMMR Investments Sp. z o.o.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

27.1 Akcje zwykłe i akcje uprzywilejowane

Na 31 grudnia 2015 r. zarejestrowany kapitał zakładowy Grupy składał się z 14 210 000 akcji zwykłych. Wartość nominalna wszystkich akcji wynosiła 711 tys. zł (0,05 zł za każdą akcję). Wszystkie wyemitowane akcje były w pełni opłacone. Posiadacze akcji zwykłych są uprawnieni do otrzymywania uchwalonych dywidend oraz mają prawo do jednego głosu na akcję podczas Walnego Zgromadzenia.

W Grupie nie występują akcje uprzywilejowane.

Zysk netto przypadający na jedną akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk netto na jedną akcję jest równy zyskowi podstawowemu, ponieważ nie występują instrumenty rozwadniające zysk netto na jedną akcję.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję.

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej w tys. złotych (A)	14 228	12 283
Średnioważona liczba akcji w tys. sztuk (B)	14 210	14 210
Liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowanych do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	14 210	14 210
Zysk netto na jedną akcję (w zł) (A/B)	1,0013	0,8644

27.2 Dywidendy proponowane przez Zarząd

Zysk za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 zostanie podzielony w oparciu o uchwały Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej w oparciu o wynik finansowy Jednostki Dominującej.

Zarząd Spółki rekomenduje wypłatę dywidendy z osiągniętego zysku netto za 2015 r. w wysokości 0,40 zł na akcję w łącznej kwocie 5 684 tys. zł. Pozostała część zysku zostanie przeznaczona na kapitał rezerwowy.

28. Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych

Nota prezentuje dane o zobowiązaniach Grupy z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Informacje odnośnie ekspozycji Grupy na ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej i ryzyko płynności przedstawia nota 32.1, 32.2 oraz 32.3.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	31.12.2015 PLN'000	31.12.2014 PLN'000
Zobowiązania długoterminowe		
Zabezpieczone kredyty i pożyczki	82 754	88 741
Zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych (zabezpieczone)	15 840	19 717
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6 113	6 860
Gwarancje bankowe	48	18
Zobowiązania z tytułu leasingu gruntów	-	5 138
	104 755	120 474
Zobowiązania krótkoterminowe		
Krótkoterminowa część zabezpieczonych na majątku kredytów	56 796	55 200
Krótkoterminowa część kredytów zabezpieczonych w inny sposób	57 350	12 930
Zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych	240	319
Krótkoterminowa część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	3 302	3 154
Gwarancje bankowe	57	64
Kontrakty terminowe forward	337	1 066
	118 082	72 733

Jednostka Dominująca w dniu 17 kwietnia 2014 r. dokonała emisji dłużnych papierów wartościowych w ilości 20 tys. sztuk obligacji „serii B” o wartości nominalnej 1 tys. zł za 1 sztukę. Wartość emisji wyniosła 20 000 tys. zł. Okres zapadalności wynosił 3 lata. Obligacje zostały opłacone w wysokości: 10 160 tys. zł poprzez potrącenie wierzytelności inwestora w stosunku do Emitenta w tej samej wysokości, wynikającej z nabycia przez Emitenta od inwestora celem umorzenia obligacji własnych Emitenta „serii A”, wyemitowanych w dniu 21 listopada 2012 r. w liczbie 10 tys. sztuk, o wartości nominalnej 1 tys. zł każda; na wierzytelność tą składała się suma 10 000 tys. zł stanowiąca wartość nominalną obligacji serii A oraz suma 160 tys. zł stanowiąca odsetki za część okresu odsetkowego, tj. od dnia 21 lutego 2014 r. do dnia emisji oraz opłacone w wysokości 9 840 tys. zł poprzez wpłatę na rachunek bankowy prowadzony dla Oferującego.

Jednostka Dominująca w dniu 15 lipca 2015 r. wykupiła 18 tys. szt. obligacji na łączną kwotę 2 000 tys. zł oraz w dniu 19 października 2015 r. Jednostka Dominująca wykupiła kolejne 18 tys. szt. obligacji również na łączną kwotę 2 000 tys. zł.

Kredyty bankowe są zabezpieczone nieruchomościami i udziałem w prawie wieczystego użytkowania – wartość hipotek 102 675 tys. zł i 37 695 tys. EUR (2014 r.: 42 775 tys. zł i 39 526 tys. EUR), zastawem rejestrowym o wartości 150 067 tys. zł i 35 652 tys. EUR (2014 r.: 24 554 tys. zł i 35 652 tys. EUR) oraz przewłaszczeniem zapasów i rzeczowych aktywów trwałych w wartości 3 596 tys. zł i 51 tys. EUR (2014 r.: 3 596 tys. zł i 51 tys. EUR).

Obligacje są zabezpieczone nieruchomościami oraz na prawach wieczystego użytkowania – wartość hipotek 30.000 tys. zł.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu finansowego

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	Przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu		Bieżąca wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu leasingu		Przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu		Bieżąca wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu leasingu	
	31.12.2015 PLN'000	Odsetki 31.12.2015 PLN'000	31.12.2015 PLN'000	31.12.2014 PLN'000	31.12.2014 PLN'000	Odsetki 31.12.2014 PLN'000	31.12.2014 PLN'000	
Do roku	3 815	513	3 302	3 737	583	3 154		
1 do 5 lat	6 669	556	6 113	7 966	1 106	6 860		
Powyżej 5 lat	-	-	-	5 245	107	5 138		
Ogółem	10 484	1 069	9 415	16 948	1 796	15 152		

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego

	Stan na dzień	
	31.12.2015 PLN'000	31.12.2014 PLN'000
Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego		
Grunty	-	57 048
Urządzenia techniczne i maszyny	8 873	7 898
Środki transportu	1 597	1 525
Inne środki trwałe	45	135
Razem	10 515	66 606

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych nabytych na podstawie umów leasingu w trakcie roku obrotowego

	Stan na dzień	
	31.12.2015 PLN'000	31.12.2014 PLN'000
Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych nabytych na podstawie umów leasingu finansowego w trakcie roku		
Grunty	-	2 820
Urządzenia techniczne i maszyny	3 330	1 736
Środki transportu	919	914
Inne środki trwałe	7	20
Razem	4 256	5 490

Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych nabytych na podstawie umów leasingu w trakcie roku obrotowego

	Stan na dzień	
	31.12.2015 PLN'000	31.12.2014 PLN'000
Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych nabytych na podstawie umów leasingu finansowego w trakcie roku		
Grunty	-	2 820
Urządzenia techniczne i maszyny	3 809	2 281
Środki transportu	1 201	1 175
Inne środki trwałe	8	28
Razem	5 018	6 304

29. Przychody przyszłych okresów

Grupa wykazała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji krótkoterminowych przychodów przyszłych okresów leasing zwrotny w wysokości 228 tys. zł. W 2014 r. w ogólnej kwocie 1026 tys. zł leasing zwrotny stanowił wartość 228 tys. zł pozostała kwota 798 tys. zł dotyczyła dotacji. Długoterminowe przychody przyszłych okresów w wysokości 455 tys. zł dotyczą leasingu zwrotnego. (2014 r.: 682 tys. zł).

Dotacja związana jest z projektem „Badanie i opracowanie koncepcji wielkogabarytowej konstrukcji pływającej dok-wieża”. Jest to projekt, który w przypadku pomyślnego zakończenia zostanie przyjęty do ewidencji jako wartość niematerialna. Projekt ten jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 1.4 Wsparcie projektów celowych osi priorytetowej; Badania i rozwój nowoczesnych technologii Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013.

30. Rezerwy

	Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne
	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2014 roku	144
Utworzenie	162
Wykorzystanie	-
Rozwiązanie	(112)
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku	194
Część długoterminowa	154
Część krótkoterminowa	40

	Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne
	PLN'000
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku	194
Utworzenie	354
Wykorzystanie	-
Rozwiązanie	(191)
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	357
Część długoterminowa	155
Część krótkoterminowa	202

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

30.1 Założenia aktuarialne

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dzień sprawozdawczy (wyrażone jako wartości średnioważone) dotyczą rezerw na odpisy emerytalne:

	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
Stopa dyskontowa	3,18%	2,70%
Przyszły wzrost wynagrodzeń	2,50%	2,50%
Stopa inflacji	2,50%	2,50%

31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wymagalne do 12 miesięcy	72 556	58 417
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wymagalne powyżej 12 miesięcy	1 171	629
Przychody przyszłych okresów z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	2 941	9 017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - razem	<u>76 668</u>	<u>68 063</u>
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	<u>1 469</u>	<u>259</u>
	<u>1 469</u>	<u>259</u>
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	1 634	1 082
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	11 177	4 959
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 039	1 539
VAT do rozliczenia w innym okresie	555	1
Zobowiązania z tytułu inwestycji	-	1 555
Inne	951	311
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe - razem	<u>16 356</u>	<u>9 447</u>

Wartość przychodów przyszłych okresów z tytułu wyceny umów budowlanych wyniosła na 31 grudnia 2015 roku 2 941 tys. zł (w 2014 r.: 9 017 tys. zł) i została zaprezentowana jako zobowiązania handlowe. Ekspozycja na ryzyko walutowe oraz ryzyko związane z płynnością w odniesieniu do zobowiązań została przedstawiona w nocie 32.2 i 32.3.

32. Instrumenty finansowe

	31.12.2015			31.12.2014		
	Część długo- terminowa	Część krótko- terminowa	Razem	Część długo- terminowa	Część krótko- terminowa	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Wartość księgową kategorii i klas aktywów finansowych:						
Pożyczki i należności, w tym:						
(i) Należności z tytułu dostaw i usług	34	51 986	52 020	25	68 674	68 699
(ii) Pozostałe pożyczki i należności finansowe	-	454	454	-	316	316
- Pożyczki udzielone	-	454	454	-	316	316
(iii) Pozostałe należności finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (kaucje)	1 596	1 504	3 100	1 398	3 406	4 804
Pożyczki i należności, razem	1 630	53 944	55 574	1 423	72 396	73 819
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	4 032	-	4 032	4 032	-	4 032
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	19 625	19 625	-	13 678	13 678

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	31.12.2015			31.12.2014		
	Część długo-terminowa	Część krótko-terminowa	Razem	Część długo-terminowa	Część krótko-terminowa	Razem
Wartość księgowa kategorii i klas zobowiązań finansowych:	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Instrumenty zabezpieczające	-	337	337	-	1 066	1 066
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:						
(i) Oprocentowane kredyty i pożyczki	82 754	114 146	196 900	88 741	68 130	156 871
(ii) Wyemitowane obligacje	15 840	240	16 080	19 717	319	20 036
(iii) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 171	72 556	73 727	629	58 417	59 046
(iv) Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem	99 765	186 942	286 707	109 087	126 866	235 953
Pozostałe zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39						
(i) Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	6 113	3 302	9 415	11 998	3 154	15 152
Pozostałe zobowiązania finansowe, razem	6 113	3 302	9 415	11 998	3 154	15 152

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe depozyty bankowe oraz krótkoterminowe kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów,

- należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter,

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

- długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe. Spółka dokonuje wyceny długoterminowych kredytów bankowych w oparciu o ich skorygowaną cenę nabycia, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na głównie zmienny charakter ich oprocentowania,

- instrumenty pochodne walutowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest równa ich wartości godziwej,

- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest równa ich wartości godziwej.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trypoziomowej hierarchii, gdzie:

- Poziom 1 - wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- Poziom 2 - wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalane są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),
- Poziom 3 - wartość godziwa nie opierająca się o obserwowalne dane rynkowe.

	Stan na dzień 31.12.2015			Razem
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Instrumenty zabezpieczające	-	337	-	337
	Stan na dzień 31.12.2014			Razem
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Instrumenty zabezpieczające	-	1 066	-	1 066

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

32.1 Ryzyko kredytowe

Zarząd Jednostki Dominującej stosuje politykę kredytową, zgodnie z którą ekspozycja na ryzyko kredytowe jest monitorowana na bieżąco. Ocena wiarygodności kredytowej jest przeprowadzana w stosunku do wszystkich klientów wymagających kredytowania powyżej określonej kwoty. Spółki Grupy nie wymagają zabezpieczenia majątkowego od swoich klientów w stosunku do aktywów finansowych. Jednak istotne kontrakty obejmowane są ubezpieczeniem. Zgodnie z przepisami Ustawa Prawo Budowlane za płatności z tytułu kontraktów odpowiada solidarnie inwestor wraz z generalnym wykonawcą.

Na dzień sprawozdawczy występowała istotna koncentracja ryzyka kredytowego, jednak wyżej opisane działania w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej skutecznie pozwalają je ograniczyć.

Wartość księgowa każdego aktywa finansowego, również pochodnych instrumentów finansowych, przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe.

Pozycje aktywów bieżących

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Pozycje aktywów bieżących		
Należności handlowe	173 601	143 713
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19 625	13 678

Należności od 2 największych odbiorców Grupy wynoszą 13 503 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r. (2014 r.: 24 417 tys. zł).

Odpisy aktualizujące

Struktura wiekowa pożyczek i należności z tytułu dostaw i usług na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia się następująco:

	Wartość brutto 31.12.2015 PLN'000	Odpis aktualizujący 31.12.2015 PLN'000	Wartość netto 31.12.2015 PLN'000
Niewymagalne	154 130	-	154 130
Przeterminowane od 0 do 30 dni	2 891	-	2 891
Przeterminowane od 31 do 120 dni	6 395	-	6 395
Przeterminowane od 121 do 365 dni	1 899	-	1 899
Przeterminowane powyżej 1 roku	17 298	(9 275)	8 023
Dochodzone na drodze sądowej	1 358	(641)	717
	183 971	(9 916)	174 055

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Wartość brutto 31.12.2014 PLN'000	Odpis aktualizujący 31.12.2014 PLN'000	Wartość netto 31.12.2014 PLN'000
Niewymagalne	117 781	(378)	117 403
Przeterminowane od 0 do 30 dni	12 860	-	12 860
Przeterminowane od 31 do 120 dni	8 284	(19)	8 265
Przeterminowane od 121 do 365 dni	798	(359)	439
Przeterminowane powyżej 1 roku	12 649	(8 720)	3 929
Dochodzone na drodze sądowej	1 779	(646)	1 133
	154 151	(10 122)	144 029

32.2 Ryzyko płynności

Zarządzanie płynnością przez Grupę polega na zapewnianiu, w możliwie najwyższym stopniu, aby Grupa zawsze posiadała płynność wystarczającą do regulowania wymagalnych zobowiązań, zarówno w normalnej jak i kryzysowej sytuacji, bez narażania na niedopuszczalne straty lub podważenie reputacji Grupy. Grupa utrzymuje płynność finansową dzięki wysokiej ściągальności należności oraz dysponowaniu odpowiednimi rezerwami pieniężnymi w ramach przyznaných limitów kredytowych zarówno w formie kredytów w rachunkach jak i linii odnawialnych.

Grupa posiada ugruntowaną pozycję na rynku. Bieżącą działalność operacyjną finansuje głównie z wpływów z tytułu umów budowlanych będąc podwykonawcą mianowanym, które stanowią w zależności od udziału segmentu operacyjnego „Infrastruktura” około 60% miesięcznych wpływów. Pozostałe wpływy realizowane są głównie w ramach segmentu operacyjnego „Marine & Offshore” z zagranicznymi kontrahentami o wysokiej wiarygodności kredytowej. Mając na względzie powyższe oraz generowany dodatni wynik finansowy istotne ryzyko utraty płynności nie występuje.

Poniżej prezentowane są umowne terminy płatności zobowiązań finansowych.

	Wartość księgowa PLN'000	Do 1 roku PLN'000	1-5 lat PLN'000	Powyżej 5 lat PLN'000
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	316 888	210 912	58 765	48 789
Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne				
Kredyty bankowe zabezpieczone	196 374	113 620	35 543	48 789
Kredyty w rachunku bieżącym	526	526	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	94 493	93 224	1 269	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	9 415	3 302	6 113	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	16 080	240	15 840	-

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Wartość księgowa	Do 1 roku	1-5 lat	Powyżej 5 lat
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku	269 828	148 754	60 686	61 709
Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne				
Kredyty bankowe zabezpieczone	148 584	59 843	33 480	56 571
Kredyty w rachunku bieżącym	8 287	8 287	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	77 769	77 151	629	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	10 014	3 154	6 860	-
Zobowiązania z tytułu leasingu gruntów	5 138	-	-	5 138
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	20 036	319	19 717	-

32.3 Ryzyko walutowe

Grupa zawiera określone transakcje w walutach obcych. W związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut. Ryzykiem tym zarządza się w ramach zatwierdzonej polityki zarządzania ryzykiem finansowym, polityki rachunkowości zabezpieczeń oraz procedur operacyjnych zarządzania ryzykiem finansowym. Zabezpieczeniu podlega ekspozycja netto danego kontraktu uwzględniająca zakupy dokonywane w walucie przychodu oraz koszt obsługi kredytów zaciągniętych w EUR. Grupa zawiera kontrakty terminowe jedynie o charakterze zabezpieczającym w ramach jednolitych zasad ustalonych przez Zarząd Jednostki Dominującej.

Wartość księgowa aktywów oraz zobowiązań pieniężnych Grupy w walutach obcych na dzień sprawozdawczy przedstawia się następująco:

	Zobowiązania handlowe		Należności handlowe	
	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
EUR	4 596	10 764	16 546	13 462
SEK	374	-	1 545	-
NOK	2	6	-	124
GBP	24	-	300	-
USD	59	-	59	514
	5 055	10 770	18 450	14 100
	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014		
	PLN'000	PLN'000		
Kredyty bankowe w EUR	82 164	28 479		
	82 164	28 479		

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

Grupa prowadzi politykę zawierania kontraktów forward zabezpieczających przed ryzykiem różnic kursowych w odniesieniu do płatności w walutach obcych. Szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie zostały opisane w nocie 6.6.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniższa tabela przedstawia szczegóły dotyczące wyceny walutowych kontraktów forward niezrealizowanych na dzień sprawozdania finansowego:

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		
<u>Sprzedż waluty EUR</u>		
do 3 miesięcy	204	287
3 do 6 miesięcy	95	241
6 do 12 miesięcy	(48)	257
<u>Zakup waluty SEK</u>		
6 do 12 miesięcy	-	286
<u>Zakup waluty NOK</u>		
do 3 miesięcy	-	(5)
3 do 6 miesięcy	-	(6)
<u>Sprzedż waluty NOK</u>		
do 3 miesięcy	-	6
<u>Sprzedż waluty SEK</u>		
do 3 miesięcy	32	-
3 do 6 miesięcy	(9)	-
6 do 12 miesięcy	8	-
pow. 12 miesięcy	24	-
<u>Sprzedż waluty USD</u>		
do 3 miesięcy	15	-
3 do 6 miesięcy	8	-
6 do 12 miesięcy	8	-
Zobowiązania	337	1 066

32.4 Ryzyko stopy procentowej

Grupa korzysta z szeregu odnawialnych oraz nieodnawialnych kredytów udzielonych zarówno w EUR jak i w PLN. Wszystkie kredyty oprocentowane są zmienną stawką WIBOR lub EURIBOR w zależności od waluty powiększoną o stałą marżę.

Na koniec okresu sprawozdawczego struktura oprocentowanych instrumentów finansowych przedstawia się następująco:

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie procentowej		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19 625	13 678
Zobowiązania leasingowe	(9 415)	(10 014)
Kredyty bankowe	(196 900)	(156 871)
Dłużne papiery wartościowe	(16 080)	(20 036)

33. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

33.1 Transakcje z podmiotami powiązаныmi kapitałowo

Jednostką Dominującą Grupy jest Vistal Gdynia SA, która posiada (bezpośrednio lub pośrednio) kontrolę nad wszystkimi podmiotami należącymi do Grupy.

Wzajemne transakcje pomiędzy podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych i dotyczą głównie świadczenia usług budowlano-montażowych, najmu ruchomości i nieruchomości oraz sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych.

33.2 Transakcje z podmiotami powiązаныmi osobowo

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
VISTEEL Sp. z o.o.		
Sprzedaż	11 947	3 322
Zakupy	84 306	62 588
Zakupy rzeczowych aktywów trwałych	1 574	613
	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
VISTEEL Sp. z o.o.		
Należności	162	1 352
Odpis aktualizujący należności	(161)	(161)
Zobowiązania	22 286	21 380

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Vistal Budownictwo Inżynieryjne Sp. z o.o.		
Sprzedaż	-	-
Zakupy	-	54
Zakupy rzeczowych aktywów trwałych	-	131
	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
Vistal Budownictwo Inżynieryjne Sp. z o.o.		
Należności	2 281	2 166
Odpis aktualizujący należności	(2 281)	(2 166)
Zobowiązania	-	-
	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
AVAL CONSULT Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów		
Sprzedaż	-	-
Zakupy	115	194
Zakupy rzeczowych aktywów trwałych	-	-
	Stan na 31.12.2015 PLN'000	Stan na 31.12.2014 PLN'000
AVAL CONSULT Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów		
Należności	-	-
Odpis aktualizujący należności	-	-
Zobowiązania	13	10

33.3 Transakcje z przedstawicielami kluczowego kierownictwa

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Wynagrodzenie kluczowych członków kadry kierowniczej Jednostki Dominującej kształtowało się w sposób następujący:

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej		
Wynagrodzenia	3 758	3 117
	3 758	3 117

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty i objaśnienia

	Rok zakończony 31.12.2015 PLN'000	Rok zakończony 31.12.2014 PLN'000
Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej pozostałych konsolidowanych jednostek		
Wynagrodzenia	3 354	2 816
	<u>3 354</u>	<u>2 816</u>